

Illustrer : periodiek voor de alumni van de Universiteit Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/404260>

Veritas

De vriendelijke introductie

U-blad

Dertig jaar universitaire journalistiek

Bèta-malaise

Wiskundigen over hun vak

De hersenkaart

van Frans Verstraten

Kwartaalblad voor de afgestudeerden van de Universiteit Utrecht • Nr 31 • juni 2003 • Oplage 60.000 • www.alumni.uu.nl

Universiteit Utrecht

Oud-leden adviseren studentenvereniging in nood

Veritas wil vriendelijke introductie

Veritas is door het college van bestuur van de Universiteit Utrecht weer in genade aangenomen. Eerder verbrak de universiteit de banden vanwege misstanden tijdens de introductie in 2002. Enkele oud-leden hielpen de vertrouwensbreuk te herstellen en adviseerden over een nieuwe introductie.

Het verplicht opeten van een bruistablet tijdens de Veritas introductie haalde afgelopen september het landelijke nieuws. Op zich is zo'n bruistablet niet schadelijk, zegt oud Veritijn Marcelo Mooren: 'Maar als een kandidaatslid na aanhoudende weigering om die pil te slikken drie uur lang verbaal wordt bestookt, zegt dat iets over de cultuur op het introductiekamp. Toen ik kampleider was, werd er nooit geschreeuwd.'

Mooren is één van de vijf alumni die het Veritas bestuur adviseerden na de sancties door het universiteitsbestuur. De andere oud-leden zijn Arjan Kors, Arjan Schuman, Hans Westhoven en Hester Klein Lankhorst.

Hun eigen Veritas introductie vonden ze geweldig. Arjan Kors: 'Het was koud, we moesten hard werken in de duinen, maar het was de hele tijd grappig.' Toen hun vereniging in de problemen raakte door de introductieperikelen wilden de alumni graag helpen. Kors: 'Ik heb ontzettend veel geleerd bij Veritas en heb er veel lol gehad. Ik wilde iets terugdoen.' Mooren: 'Je moet niet vergeten waar je vandaan komt.'

Wangedrag

Na de introductie in september 2002 kwamen er bij het universiteitsbestuur klachten binnen over wangedrag: over afbekken, urenlang op appél staan en het drinken van levertraan. Het Utrechts Nieuwsblad publiceerde naar aanleiding van brieven van boze ouders een artikel over de ontgroeningen van Veritas en ook Unitas. De universiteit stelde een onderzoek in, collegevoorzitter Jan Veldhuis meldde dat hij teleurgesteld, onaangenaam verrast en boos was op de verenigingen. De maatregelen van het universiteitsbestuur waren dan ook onverbiddelijk: de bestuursbeurzen werden opgeschort en de band met Veritas werd verbroken. Veritas was niet langer welkom op officiële universitaire gelegenheden totdat het bestuur liet blijken zijn leven te willen beteren. Eind maart diende Veritas een plan in om de introductie kleinschaliger, ludieker en vriendelijker te maken. Unitas deed hetzelfde.

Veiligheid

De plannen vielen in goede aarde. Het college van bestuur concludeerde dat de oorspronkelijke bedoeling van de introductie – kennismaking met de vereniging, de leden en

Drie van de oud-leden die het Veritas-bestuur terzijde hebben gestaan: (vlnr) Marcelo Mooren (Veritijn: 1994-2000, studie: rechten), Arjan Schuman (1983-1989, studie: rechten) en Arjan Kors (1987-1994, studie: Nederlands). Studentenvereniging Veritas telt momenteel ongeveer 1800 leden, onder wie 400 eerstejaars.

met elkaar – nu weer tot zijn recht kan komen en acht de persoonlijke waardigheid, gezondheid en veiligheid van de eerstejaars voldoende gewaarborgd. Het college van bestuur nodigde het bestuur van Veritas direct uit voor de Dies, het verjaardagsfeest van de universiteit op 26 maart. Deze uitnodiging symboliseerde het herstel van de onderlinge banden. De subsidie en de bestuursbeurzen worden alsnog uitgekeerd als de introductie in september succesvol gaat verlopen.

'Toen ik kampleider was, werd er nooit geschreeuwd'

De oud-leden hebben niet letterlijk meegeschreven aan het verbeterplan, maar ze hebben de vereniging geadviseerd, de Veritijnen van nu een spiegel voorgehouden. Mooren: 'Wij hebben het bestuur vragen gesteld als 'is zo'n bruistablet echt zo belangrijk voor je introductie?' Zo niet, overweeg dan iets anders.'

Schuman: 'Vanuit het verleden konden wij vraagtekens plaatsen bij de gewoonten van nu. Er zijn doelloze elementen in de introductie geslopen.' Een treffend voorbeeld is het verhaal van de nummers. De oud-leden herinnerden zich dat die nummers op de T-shirts van de eerstejaars tijdens hun eigen introductie handig waren bij het werken in een duinpan. Maar dat is een vaste gewoonte zonder betekenis geworden; eind jaren negentig werd een eerstejaars vaak alleen nog bij zijn nummer genoemd.

Opgelucht

De oud-Veritijnen zijn opgelucht dat de verhoudingen zijn hersteld. Kors: 'Wij blijven betrokken. Na de bestuurswisseling komt er een nieuwe preses. Wij kunnen zorgen voor enige continuïteit. Marcelo en ik fungeren desgewenst als perswoordvoerders en helpen met het beoordelen van media-aanvragen.' Verder gaan ze praten met de introductiecommissie over de nadere invulling van de nieuwe introductie. 'Een ontgroening mag een uitdaging zijn, maar moet ludiek en fatsoenlijk blijven.'

[Carina Nijssen]

Column Paul Schnabel

Onder professoren

Universiteitshoogleraren. Amsterdam is ermee begonnen en heeft er nu vijf, onder wie bekende namen als Henk van Os en Abram de Swaan. In Utrecht heeft het College van Bestuur nu net de derde universiteitshoogleraar benoemd: Herman Philipse, nu nog hoogleraar filosofie in Leiden. In 2002 was Frits van Oostrom, die de Middel nederlandse letterkunde tot een spannend onderwerp heeft weten te maken, de eerste en korte tijd later volgde mijn benoeming.

Zeker in mijn geval vroegen veel mensen zich af wat er nu veranderde: ik was toch al hoogleraar in Utrecht? Bovendien, alle hoogleraren zijn toch universiteitshoogleraren? Ben je dan nu eindelijk buitengewoon of bijzonder hoogleraar geworden?

Hoe zit het nu? Om te beginnen mag iedereen die met wat mooie woorden een dood konijn uit een hoge hoed weet te toveren, een bordje met 'professor' crop in de tuin zetten. De titel is dus niet beschermd. Er is formeel ook geen opleiding voor, al geldt de doctorstitel langzamerhand wel als een minimum. Binnen de universitaire wereld gelden nog andere regels. Zo mag wie als hoogleraar met pensioen gaat, zich professor blijven noemen, maar wie ontslag neemt of krijgt, niet meer. Dat is ook niet zo gek, want het hoogleraarschap is geen koninklijke benoeming voor het leven meer, maar een gewone functie op de universiteit. Het is ook niet altijd een eindfunctie meer. Dertig jaar geleden werd er ook nog niet voor geadverteerd en werd je ook niet geacht te solliciteren. Je kreeg ook geen salaris, maar een onveranderlijk honorarium.

Er zijn heel wat soorten hoogleraren. De gewone hoogleraren zijn al verdeeld in een A- en een B-groep. De A-hoogleraren worden minder hoog betaald en zijn ondergebracht in de schaal, die vroeger voor lectoren was gereserveerd. De universiteit kent de titel lector niet meer, de hogescholen voeren de titel nu in (er zijn inmiddels al hoogleraren, die ook lector aan een hogeschool zijn). Naast de gewone A- en B-hoogleraren zijn er ook bijzonder hoogleraren. Zij worden met instemming van de universiteit benoemd door een stichting, die het recht heeft verworven tot het vestigen van een leerstoel. Bijna altijd gaat het om een aanstelling voor bijvoorbeeld een dag per week en een periode van vier jaar op kosten van de stichting. 'Professor Pim', zoals Harry Mens hem zo graag noemde, had enkele jaren zo'n aanstelling in Rotterdam. Buitengewoon hoogleraren bestaan niet meer, het zijn gewoon hoogleraren met een deeltijdaanstelling.

De universiteitshoogleraar is een gewoon hoogleraar, maar niet meer verbonden aan een leerstoel en niet meer deel uitmakend van een faculteit. Geen onderwijsverplichtingen meer, geen binding aan een facultair onderzoeksprogramma meer, kortom, alles mag en niets hoeft. Zo simpel is het natuurlijk niet. Met zijn drieën zijn we al aan het kijken naar de mogelijkheid om gezamenlijk een aantal onderwijs- en misschien ook onderzoeksactiviteiten te ontwikkelen. Nader bericht volgt.

[Paul Schnabel, alumnus sociologie, directeur Sociaal en Cultureel Planbureau en universiteitshoogleraar]

Reageren? Illustrer.redactie@csc.uu.nl

6

Aha!

De hersenkaart van Frans Verstraten

10

Drie fricties per jaar

U-blad worstelt nog steeds met journalistieke afhankelijkheid

12

Bèta-malaise

Wiskundigen over hun vak

14

Universiteitsdag 2003

'Sartre vind ik een morele autoriteit'

22

Nieuwe rubriek: Generatie 2003

Studenten van nu

En verder:

Nieuws	4
De sprong: geen spijt van tweede keus	8
De bijeenkomst: oudledendag van ORCA	8
De Leermeester: Karelse over Vroon	9
Universiteitsdag 2003	14
Kennisquiz voor alumni: de antwoorden	15
Alumniservice	16
- Universiteitsfonds	16
- Algemeen	19
Generatie 2003	22
Publicaties	23
De zisprong van Mieke Heijerman	24
Column: Bas Haring	24

KNAW-leden

Vijf van de 21 nieuwe leden van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) zijn verbonden aan de Universiteit Utrecht. Binnen de afdeling Letterkunde gaat het om mw. prof. dr. D.M. Curtin, recht van internationale organisaties, prof. dr. L.P. Grijp, Nederlandse liedcultuur (Meertens Instituut KNAW/UU) en prof. dr. J.J. Kloek, sociale geschiedenis van de literatuur. Prof. dr. G. van Koten, organische chemie en prof. dr. H.J.G.L.M. Lamers, stellaire astrofysica en ruimteonderzoek zijn benoemd binnen de afdeling Natuurkunde.

Co-assistenten op stage

Het Universitair Medisch Centrum Utrecht gaat samenwerken met Thuiszorg, GGD en Arbodiensten op het gebied van onderwijs en onderzoek. In het studiejaar 2003-2004 gaan honderden co-assistenten twee of drie weken stage lopen bij de genoemde instellingen. Eén op de vier artsen werkt bij een GGD, op een consultatiebureau of bij een Arbodienst.

Voorrang huurwoning

Medewerkers van de Universiteit Utrecht kunnen voorrang krijgen bij de toewijzing van een huurwoning in Utrecht. Voor een urgentieverklaring kunnen zij een beroep doen op de hardheidsclausule in de regionale Huisvestingsverordening. Voorwaarde is dat medewerkers niet in Utrecht of directe omgeving wonen, een vaste aanstelling hebben voor minstens drie dagen per week of uitzicht daarop. Deze regeling geldt al sinds oktober vorig jaar.

Alumni fietsen Zijderoute

Op 21 juni vertrekken de Utrechtse studenten en alumni Robbert Profittlich, Marrit Nijmeijer, Peter van den Pol en Veerle de Visser voor een fietsreis van Peking naar Utrecht. De reis gaat zo'n 10 maanden duren, beslaat 17000 kilometer en doorkruist 12 landen. Het viertal wil met de tocht geld inzamelen voor een project van Kerk in Actie 'Kinderen in de knel', namelijk het Centre for the Protection of Children (CPC) in Bishkek. Het centrum verzorgt onderwijs, huisvesting, eten en medicijnen voor de straatkinderen in de hoofdstad van Kirgizië.

Voor meer info kijk op: www.fietsenoverdezijderoute.tk

Ponskaart overtollig

In de binnenstad zit de universiteit te krap, in De Uithof is er ruimte over. In totaal kan de universiteit volgens normberekeningen met ruim 30.000 vierkante meter ofwel tien procent minder toe dan op dit moment. De sloop van het Wentgebouw, ook wel de Ponskaart, hoort tot de opties.

Het Wentgebouw in De Uithof wordt uiterlijk in 2011 door de universiteit verlaten. Dat blijkt uit een eerste voorlopige versie van het universitaire huisvestingsplan. Onduidelijk is of Letteren en Rechten in de binnenstad blijven. Als dat het geval is, stoot de universiteit ook het Langeveldgebouw van Sociale Wetenschappen af.

Het ruimte-overschot wordt nog groter omdat het college van bestuur vasthoudt aan de bouw van een ABC-onderwijsgebouw naast het Universitair Medisch Centrum Utrecht, waarin ook ruimte komt voor de faculteit Farmacie. Omdat zowel in het Kruytgebouw als in de Noordwesthoek van De Uithof ruimte over is, wordt het Wentgebouw volgens de nu gepresenteerde plannen in 2011 overbodig. Het college hoopt dat de voormalige basis van Tandheelkunde de kern kan vormen van een science-park voor aan de universiteit gelieerde bedrijven. Maar ook sloop van de ruim dertig jaar oude 'Ponskaart' wordt niet uitgesloten.

Ook in de alfa/gamma-hoek kampt de universiteit in De Uithof met een overschot aan ruimte. Vandaar dat al enige tijd wordt gespeeld met de gedachte om de twee binnenstadsfaculteiten op termijn naar de voormalige Johannapolder te laten verhuizen. Dat het college er nog niet uit is, blijkt uit het feit dat het plan op dit punt twee hoofdvarianten bevat. In variant 1 blijven Letteren en Rechten in de binnenstad, verhuist Sociale Wetenschappen naar het Van Unnikgebouw en het Ruppertgebouw en wordt het Langeveldgebouw afgestoten. In variant 2 verhuist of Letteren of Rechten uiterlijk in 2011 naar het centrumgebied van De Uithof en wordt het complex Drift/Wittevrouwenstraat van de hand gedaan. In beide varianten verlaat Letteren Trans 10, dat vanwege de steeds strengere brandveiligheidseisen niet meer kan worden gehandhaafd.

Na overleg met de faculteiten en de universiteitsraad zal het college nog voor de zomer een keuze maken uit de twee hoofdvarianten.

Voor actuele informatie over de Universiteit Utrecht: www.uu.nl/nieuws

Utrecht gewilde werkgever

De Universiteit Utrecht stijgt met forse sprongen op de ranglijst van aantrekkelijke werkgevers. Dat blijkt onder meer uit onderzoek van weekblad Intermediair, waar Utrecht als enige universiteit in de top 10 staat van favoriete non-profitwerkgevers onder hoogopgeleide jongeren. Utrecht neemt de zevende plaats in.

Intermediair Top 10 favoriete werkgevers non-profit instellingen:

1. TNO
2. Belastingdienst
3. Rijkswaterstaat
4. Ministerie van VROM
5. Ministerie van Economische Zaken
6. Ministerie van Buitenlandse Zaken
7. **Universiteit Utrecht**
8. Ministerie van Defensie
9. De Nederlandse Bank
10. Ministerie van Justitie

Uit een vergelijkend warenonderzoek naar favoriete werkgevers en zakenpartners van het weekblad Management Team staat Utrecht van alle universiteiten op nummer één, gevolgd door Amsterdam, Twente en Nijmegen. Op de vraag: 'waar zou u graag willen werken' staat Utrecht op de 33ste plaats. Twee jaar geleden was dat nog de 133ste plaats op een lijst van 1200 bedrijven.

Personalia

- De Universiteit Utrecht heeft hoogleraar rechtstheorie **prof. mr. Ton Hol** benoemd tot vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit. Medewerkers met klachten over plagiaat of misbruik van onderzoeksresultaten kunnen bij hem terecht.
- De Utrechtse psychologiestudente **Merijn de Jong** (21) is door de algemene ledenvergadering gekozen tot nieuwe voorzitter van de Landelijke Studenten Vakbond (LSVb). Merijn, die per 28 juni Noortje van der Meij opvolgt: 'Ik wil opkomen voor alle studenten in Nederland!'
- Hoogleraar informatica **prof. dr. J. van Leeuwen** is de nieuwe decaan van de faculteit Wiskunde en Informatica. Hij volgt per 1 september hoogleraar Siersma op. Van Leeuwen was tussen 1994 en 1999 ook al decaan van de faculteit.
- Tijdens de jaarlijkse lintjesregen hebben twaalf universiteitsmedewerkers een koninklijke onderscheiding gekregen. Onder hen collegelid **Wim Kardux** en de **ouddecanen Rispens** (sociale wetenschappen) en **Hoekstra** (biologie).

Bouw mee aan kassen Oude Hortus

Het Universiteitsmuseum voert een jaar lang actie voor het behoud van de kassen van de voormalige Hortus Botanicus in de tuin van het museum aan de Lange Nieuwstraat. Het zijn de oudste bestaande hortuskassen in ons land. Ze zijn gebouwd in 1907, maar het complex verkeert in slechte staat. Op 18 mei gaf het museum het startsein voor een inzamelingsactie onder de leus: 'Bouw mee aan de kassen van de oude Hortus'. De Utrechtse wethouder van Zanen kon melden dat de gemeente via monumentenzorg 145.000 euro zal bijdragen. Voor een deel zullen de kassen hun oude functie krijgen, ze zullen ook gebruikt worden voor workshops en kleine tentoonstellingen. Meer informatie: www.museum.uu.nl. De man op deze foto is Jan Karel Budde (1861-1943) Hij was van 1892 tot 1927 Hortulanus van de Botanische tuin, nu dus de Oude Hortus. De foto is vermoedelijk uit de jaren '10 of '20, niet zo heel lang na de ingebruikname van de kassen.

Wetenschapsbeelden

Wetenschap was niet waardenvrij in de periode tussen 1840 en 1900: ze had een politieke, filosofische en religieuze lading. Deze werd niet alleen bepaald door de zuilen, maar ook door de sociale groepen en de gelegenheid waarvoor het verhaal dienst moest doen. Dat blijkt uit de manier waarop de Nederlandse tijdschriften in deze periode de wetenschappelijke en technologische actualiteit aan de denkwijzen en ideologieën van hun zuil koppelden. Barbara Allart onderzocht de manier waarop in die tijd in algemene tijdschriften over natuurwetenschap werd geschreven. Allart promoveerde op 12 mei aan de faculteit Natuur- en Sterrenkunde.

Glasvezelkabel

Het blootstellen van een glasvezelkabel aan organische verontreinigingen in de grond blijkt een eenvoudige manier om opname van lichaamsvreemde organische stoffen door terrestrische organismen (zoals wormen) te simuleren. Concentraties gemeten op de glasvezel komen volgens promovendus Leon van der Wal zeer goed overeen met concentraties in regenwormen die aan de zelfde grond zijn blootgesteld, zo blijkt uit toepassing van de methode op een vervuilde bodemlocatie in Rotterdam. Typische gebruikers, zoals Rijkswaterstaat, onderzoeksinstituten, bedrijven, handhavers en beheerders, hebben baat bij deze eenvoudige techniek om biologische beschikbaarheid en de mate van giftigheid van complexe mengsels van organische stoffen te beoordelen.

Van der Wal is op 2 juni gepromoveerd aan de faculteit Diergeneeskunde.

Philipse derde universiteitshoogleraar

Filosoof prof. dr. Herman Philipse (51) wordt Utrechts derde universiteitshoogleraar. Philipse is sinds 1985 hoogleraar wijsbegeerte in Leiden met als specialiteit de kennistheorie.

Met Philipse heeft Utrecht na Frits van Oostrom en Paul Schnabel opnieuw een universiteitshoogleraar aangesteld die zijn sporen heeft verdiend als wetenschapper, maar die ook actief is in het maatschappelijk debat. Zo sprong hij herhaaldelijk in de bres voor het recht op vrije meningsuiting van VVD-politica Ayaan Hirsi Ali. Philipse is vooral bekend om zijn 'atheïstisch manifest' waarmee hij de mening van 'de zwijgende meerderheid van atheïsten' verwoordde. Voorts geniet hij bekendheid vanwege zijn polemieken over theologie en moraal. Philipse beschouwt zijn aanstelling in Utrecht als een unieke kans om zich weer volledig en in de volle breedte aan de filosofie te kunnen wijden. 'Om te beginnen heeft Utrecht niet alleen een grote faculteit Wijsbegeerte, maar ook een groep die zich met de geschiedenis en de grondslagen van de natuurwetenschappen bezighoudt, en bovendien veel expertise op het gebied van de cognitieve psychologie. Als generalist in de wijsbegeerte vind ik die grote variëteit in Utrecht zeer aantrekkelijk.' Als universiteitshoogleraar wil Philipse veel werk maken van het onderwijs. 'Aan de ene kant wil ik hier een aantal specialistische seminars gaan verzorgen voor gevorderde studenten, maar daarnaast hoop ik ook colle-

ges te gaan geven voor een groot publiek. Ik vind het erg belangrijk om te laten zien hoe waanzinnig interessant de wijsbegeerte kan zijn.'

Een van de andere universiteits-hoogleraren, Frits van Oostrom, heeft aangekondigd dat hij met Philipse en Schnabel binnen de vrije profileringsruimte van het bachelor-masteronderwijs een universiteitsbreed programma wil ontwikkelen. Gedrieën gaan zij een reeks van cursussen aanbieden met een gemeenschappelijk keurmerk van belang en kwaliteit. Het gaat om speciale cursussen voor niet-specialisten die interessant kunnen zijn voor studenten uit alle richtingen: het programma draagt met nadruk een Liberal Arts & Sciences-karakter.

Specialist in de wijsbegeerte: prof. dr. Herman Philipse

Foto: Hollandse Hoogte

Frans Verstraten tekent metrokaart van de hersenen

Aha!

Zijn wetenschappelijke vragen staan vast. De uitkomsten allerminst. Psychonoom Frans Verstraten deed met succes een NWO-voorstel op een terrein dat zich razendsnel ontwikkelt: het in kaart brengen van verbindingen tussen verschillende hersengebieden.

De laptop van prof.dr. Frans Verstraten is een soort spel-computer vol *games* die de zintuigen bedriegen. De hoogleraar psychonomie laat bijvoorbeeld een bizarre video zien met twee teams basketballende studenten. Eén team draagt witte shirts; het andere is gekleed in zwart. 'Tel hoe vaak het witte team de bal overspeelt en als je het goed hebt, krijg je mijn laatste boek kado', zegt hij met pretoogjes. Het tellen blijkt alleen maar bedoeld als afleiding. Verstraten laat het filmpje nog een keer zien en dan ontdek je ineens een als aap verklede man die op zijn gemak tussen de studenten loopt, dwars door het beeld. De aap staat stil, grijnst naar de camera en loopt weer verder. Verbluffend dat je zoiets over het hoofd ziet als je je concentreert op de opgedragen taak.

'Wat zou er gebeuren als je in plaats van een aap een gezicht door het beeld laat trekken?' vraagt Verstraten zich hardop af. 'Collega's hebben in de hersenen een specifiek gebied gelocaliseerd dat activiteit vertoont bij gezichtsherkenning. Gebeurt dat ook als herkenning onbewust plaatsheeft, zoals bij het basketbalspel?'

Dat Verstraten en zijn medewerkers dit soort experimenten niet alleen kunnen bedenken maar ook uitvoeren is onder andere te danken aan een nieuwe, veelbelovende techniek, fMRI, die de laatste vijf jaar *booming business* is geworden voor hersenonderzoekers overal ter wereld.

Bekabeling

Vorig jaar sleepte Verstraten een pioniersbeurs van 1,6 miljoen euro in de wacht, waarmee hij de komende vijf jaar naar eigen inzicht onderzoek mag doen. Met het geld, dat voor de helft afkomstig is van onderzoeksorganisatie NWO en voor de helft van de Universiteit Utrecht, kan Verstraten in principe drie aio's en twee postdocs bekostigen. Dan houdt hij nog ongeveer een kwart van het bedrag over voor apparatuur en meettijd. Vooral dat laatste is duur: een uur meten in het fMRI-apparaat van het Nijmeegse F.C. Donders Centrum voor Cognitieve Neuro-imaging kost al gauw een paar honderd euro.

fMRI staat voor functional magnetic resonance imaging. De techniek is gebaseerd op magnetische resonantie, waarmee foto's in het inwendige van het lichaam gemaakt kunnen worden, vergelijkbaar met de meer traditionele Röntgentechnologie. Het fMRI-apparaat kijkt als het ware dwars door de huid en de schedel heen en kan daarbij veranderingen in de doorbloeding van de hersenen waarnemen. Hierbij spelen de magnetische eigenschappen van het ijzerhoudende bloedeiwit hemoglobine een rol. Met behulp van een computer worden de metingen omgezet in een driedimensionaal beeld.

Tijdens een experiment voert een proefpersoon opdrachten uit terwijl hij in de cilindervormige magneet van het fMRI-

apparaat ligt. Eén van de testjes is gebaseerd op het televisiespelletje *get the picture*. De proefpersoon krijgt een plaatje te zien dat stapsgewijs onthuld wordt. Plotseling herkent hij het beeld en krijgt een 'aha-ervaring'. In de hersenen is op dat moment op een specifieke plaats activiteit te meten.

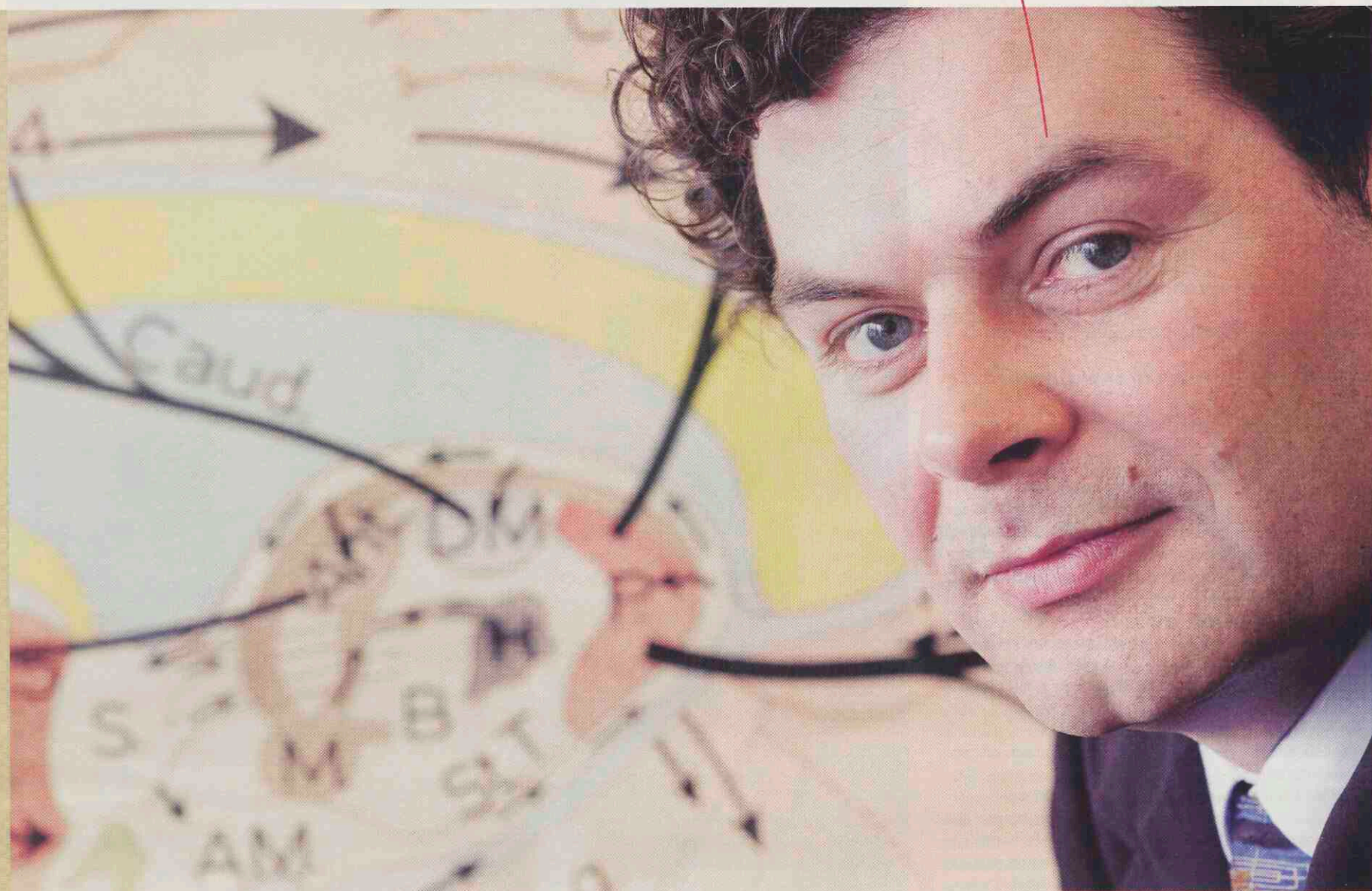
Verstraten haalt zijn laptop weer tevoorschijn. Ditmaal voor een test waarbij twee zintuigen betrokken zijn: de ogen en de oren. 'Zo proberen we de bekabeling tussen verschillende hersengebieden in kaart te brengen.' Vrij vertaald is Verstraten op zoek naar de hersentrajecten waarlangs associaties plaatsvinden, denk aan de herinneringen die een geur of een liedje kunnen oproepen.

'Onderzoeksgeld aanvragen alleen om je ideeën te bevestigen vind ik niks.'

Fingerspitzengefühl

De test bestaat uit een geluidsfragment waarbij een vrouw de lettergreep 'ba' uitspreekt, althans dat is wat de toehoorder waarneemt. Vervolgens laat Verstraten een video van de vrouw meelopen en wat blijkt? De vrouw lijkt nu

Pionier Frans Verstraten: 'Verbindingen tussen hersengebieden zijn een hot-topic!'

'da' te zeggen. De beeldopname is gemanipuleerd, je hoort 'da' maar de mond maakt de bewegingen die horen bij de uitspraak van 'ga'. Met andere woorden, het geluid is 'ba', je ziet 'ga' en neemt 'da' waar.

De oren laten zich dus bedriegen door het beeld. En de ogen op hun beurt door het geluid, want ze hadden eigenlijk moeten zien dat de vrouw geen 'da' maar 'ga' zegt. Het eindresultaat 'da' is een mix van de afzonderlijke waarnemingen van oren en ogen. Conclusie: beeld- en geluidsinformatie worden ergens in de hersenen gecombineerd en dus moeten er verbindingen bestaan tussen de afzonderlijke hersengebieden die visuele en auditieve waarnemingen verwerken.

Verstraten: 'Verbindingen tussen hersengebieden zijn momenteel echt een hot-topic. Wat onderzoekers overal ter wereld proberen, is het ophelderen van een soort metrokaart: de hersencentra zijn de stations en de verbindingen ertussen de metrolijnen. Ik heb mijn onderzoeksstrategie zo gekozen dat ik fors hoop te gaan bijdragen aan het in kaart brengen van dat geheel.'

Verstraten is een ras-onderzoeker: 'ik werk tachtig uur per week en reis met een koffer vol CD's en wat ondergoed de wereld rond.' Hij erkent dat zijn project niet zonder risico's is. 'Je begint met een Fingerspitzengefühl. Je denkt dat er op een bepaald terrein, met bepaalde technieken een

goudmijn is aan te boren. Maar het blijft natuurlijk afwachten hoe het veld zich ontwikkelt. Dat kan razendsnel gaan en is volkomen onvoorspelbaar. Ik heb net een aio op een nieuwe techniek gezet waarvan ik een jaar geleden nog niet had gehoord. Het gaat om DTI, een MRI-variant die specifiek de verbindingen tussen hersencentra visualiseert.' 'Die DTI stond niet in mijn pionieraanvraag. Ik hoop eigenlijk dat er straks maar een heel klein percentage van het eindresultaat overeenkomt met het oorspronkelijke idee. Dan ben je als wetenschapper geslaagd. Geld aanvragen alleen om je eigen ideeën te bevestigen vind ik niks.'

Denkproces

Wat heeft Verstraten aan het begin van zijn ambitieuze onderzoeksproject dan wél op papier staan? 'Een aantal wetenschappelijke vragen die ik met de dan beschikbare, meest ideale technieken wil bestuderen.'

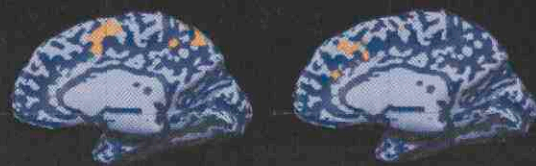
Een voorbeeld is Verstratens interesse in de invloed van de wil of van gerichte aandacht. Hij laat vier stippen op zijn beeldscherm zien, op de uiteinden van een denkbeeldig kruis. Het beeld verspringt afwisselend met vier andere stippen die 45 graden gedraaid zijn. Als je daar een tijdje naar kijkt, krijg je de illusie dat de stippen niet afwisselen maar met sprongen van 45 graden rondcirkelen. En als kijker kun je met je wil beïnvloeden welke kant de stippen opdraaien.

Verstraten probeert met testjes in het fMRI-apparaat vast te pinnen op welk moment en waar in de hersenen deze 'wilsinspanning' plaatsheeft.

Tot slot demonstreert hij met een simulatiefilmpje van een buitenlandse vakgenoot waar het allemaal toe moet leiden. In beeld zijn de hersenen van een proefpersoon die een bepaald object te zien krijgt gevolgd door een denkproces. Achtereenvolgens zien we een reeks hersengebieden oplichten die bij de taak betrokken zijn. 'Over een paar jaar wil ik ook zoiets laten zien!' zegt Verstraten enthousiast.

[Frans van Mieghem]

fMRI-scans van een proefpersoon tijdens een 'get the picture'-experiment (in dit geval gezichtsherkenning). Links: 'probleemoplossen' vóór een 'aha'-ervaring. Rechts: tijdens een 'aha'-ervaring. Hersenactiviteit is met rood aangegeven.

Apotheker Manon Beekhuyzen: 'In het oosten van het land had ik het voor het uitkiezen.'

De sprong
Afgestudeerd, en dan?

Geen spijt van tweede keus

Manon Beekhuyzen (26) kon na haar afstuderen in november 2001 meteen aan het werk als tweede apotheker in de Eerbeekse Apotheek.

Was het moeilijk om een baan te krijgen?

'Helemaal niet. Voordat ik mijn diploma kreeg was ik al aan het werk. Omdat ik me in het oosten van het land wilde vestigen had ik het voor het uitkiezen. Maar dat is niet uniek. Alle mensen van mijn jaar konden zo aan het werk.'

Altijd apotheker willen worden?

'Eerlijk gezegd wilde ik eigenlijk dokter worden, maar omdat ik een paar keer was uitgeloot koos ik voor farmacie. Het is dus tweede keus, maar ik heb er geen minuut spijt van gehad.'

Wat is er dan zo leuk aan dat vak? Het is toch alleen pillen draaien?

'De pillen komen gewoon uit de fabriek. Mensen denken nog te vaak dat de apotheker een doorgeefluik is, maar dat is helemaal niet zo. Het leukste aan dit vak is de dienstverlening. We hebben nauw overleg met artsen over de medicijnen die ze voorschrijven. Vaak willen ze een bepaald pilletje hebben, maar dan weten wij dat dat slecht combineert met een ander medicijn dat de cliënt gebruikt. Als je je medicijn komt halen merk je niet wat er allemaal aan vooraf gegaan is. Soms weten we dat een kind een medicijn niet lust. Dan kunnen we het in een andere vorm leveren, als drankje bijvoorbeeld, dat makkelijk door de pudding te mengen is. Ouderen, die moeite hebben met doordrukstrips, kunnen we helpen met een weekdoosje.'

Een weekdoosje?

'Een doosje met aparte vakjes voor iedere dag. Die zijn mak-

kelijker open te maken en het is goed bij te houden op welke dag je bent.'

Patiënten worden steeds mondiger. Is dat lastig?

'Helemaal niet. Het is juist prettig als je kunt overleggen over de voors en tegens van bepaalde medicamenten. Nu patiënten dankzij internet ook zelf informatie opzoeken, kun je vaak heel gerichte adviezen geven.'

Heb je nog plannen voor de toekomst, of is het mooi zo?

'Voorlopig zit ik hier heel goed en heb ik het naar mijn zin.'

Moet je nog steeds handschriftdeskundige zijn om al die doktershiërogliefen te ontcijferen?

'Helemaal niet. We krijgen nauwelijks nog geschreven recepten. Tegenwoordig wordt bijna alles keurig geprint aangeleverd.'

[Wybrand Schaap]

De bijeenkomst
Contacten tussen oud-studenten

Sparen voor een boot

Op hemelvaartsdag, 29 mei 2003, wapperde de Orca-vlag hoog in de mast. Het was druk in roeiloods 'De Driewerf' aan het Merwedekanaal: de jaarlijkse oudledendag van de roeivereniging Algemene Utrechtse Studenten Roeivereniging Orca werd bezocht door zo'n 150 leden en oudleden. Vaste onderdelen van het programma zijn de oudledensprint met 500 meter roeien, een ergometerwedstrijd, de Orca-shop, een grote materiaalveiling, het springkussen voor de kinderen en natuurlijk de afsluitende borrel en maaltijd. Nieuw dit jaar was een mini-symposium waarop werd besproken hoe oudleden meer kunnen betekenen voor Orca. Eén van de voorstellen was een spaarplan waarmee oudleden een cadeau voor de vereniging bij

elkaar kunnen sparen, misschien zelfs wel een boot. De oudledenstichting van Orca bestaat sinds 1988 en heeft 350 donateurs. Oudledendag gemist? Kom volgend jaar op hemelvaartsdag naar de roeiloods. Eerder kan ook: op 27 juni is er voor leden en oudleden een loodsborrel en op 17 augustus is er een tocht naar Rhijnauwen.

Voor meer informatie: <http://www.orcaroeien.nl> of oudleden_orca@yahoo.com.

De leermeester
Een afgestudeerde over een docent
die hem bijzonder inspireerde

'Er was devotie, opwinding, aandacht.'

Piet Vroon was een opzienbarende wetenschapper. Als psycholoog achtte hij zich niet gebonden aan de beperkingen van een enkele specialisatie. In zijn publicaties zocht hij de confrontatie met heersende inzichten. Arbeids- en Organisationspsycholoog Gerard Karelse herinnert zich vooral zijn beroemde 'buitencursorische' hoorcolleges.

'Ik heb al zijn boeken verslonden. Zijn eerste boek kwam uit tijdens mijn studietijd: Hersenen, Bewustzijn en Gedrag. Grappig, overigens, dat hij toen nog van die saaie titels koos. Later werd hij daar creatiever in. Dat eerste boek heb ik ooit uitgeleend aan een hele leuke stewardess die biologie studeerde en op het Ibiza studentengeto woonde. Ik heb het nooit meer teruggekregen. Heel triest, ik ben namelijk een beetje bibliofiel, dus ik zou het graag nog eens op de kop willen tikken. Misschien leest ze dit.'

Gerard Karelse, zelfstandig gevestigd A&O-psycholoog in Eindhoven, koestert warme herinneringen aan Piet Vroon, die in 1998 op 58-jarige leeftijd overleden psycholoog. 'Het is doodzonde dat hij er niet meer is. De man heeft met zijn non-conformisme gezorgd voor een aantal totaal nieuwe inzichten, zoals het *sick building-syndroom*. Hij zou ook in deze tijd nog belangrijke dingen kunnen doen.'

Vroon was inderdaad een invloedrijk wetenschapper, die in kleine kring al veel aanzien genoot met zijn publicaties en later, dankzij columns in De Volkskrant en NRC-Handelsblad, bij een groot publiek bekend werd als helder denker en boeiend verteller. Velen herinneren zich nog het VPRO-programma Zomergasten, uit 1991, toen Vroon opvallend openhartig optrad. Karelse kende Vroon sinds 1972. Hij studeerde toen klinische psychologie in Utrecht.

'Er zijn ongetwijfeld honderden anderen die met meer recht van spreken Piet Vroon als hun Leermeester kunnen eren. Mensen die bij hem zijn afgestudeerd of promo-

veerd. Ik was maar een eenvoudig eerstejaarsje.' Karelse was student tijdens de roerige, democratische jaren zeventig. 'Hoorcolleges waren taboe in die tijd en dat vond Piet Vroon helemaal niets. Eigenwijs als hij was ging hij hoorcolleges geven, die buiten het officiële lesprogramma vielen. Die 'buitencursorische hoorcolleges' zijn wereldberoemd geworden. Hoewel je er helemaal geen studiepunten voor kreeg zaten ze afgeladen vol. Er was devotie, opwinding, aandacht. De studenten hingen aan zijn lippen.'

'Ik verbeeld me dat ik nog iets voor Piet Vroon had kunnen betekenen.'

Het was tijdens één van die colleges dat Karelse iets deed wat niemand durfde. 'Het gerucht ging dat Vroon zou vertrekken uit Utrecht. Maar niemand sprak er openlijk over. Ik ben toen opgestaan en heb hem, tijdens dat overvolle college, gevraagd wat er waar was van die geruchten. En, in plaats van dat er een geladen stilte viel, ging Vroon volledig op de vraag in. Hij gaf het grif toe en legde aan de hand van een eenvoudige grafiek de verhouding

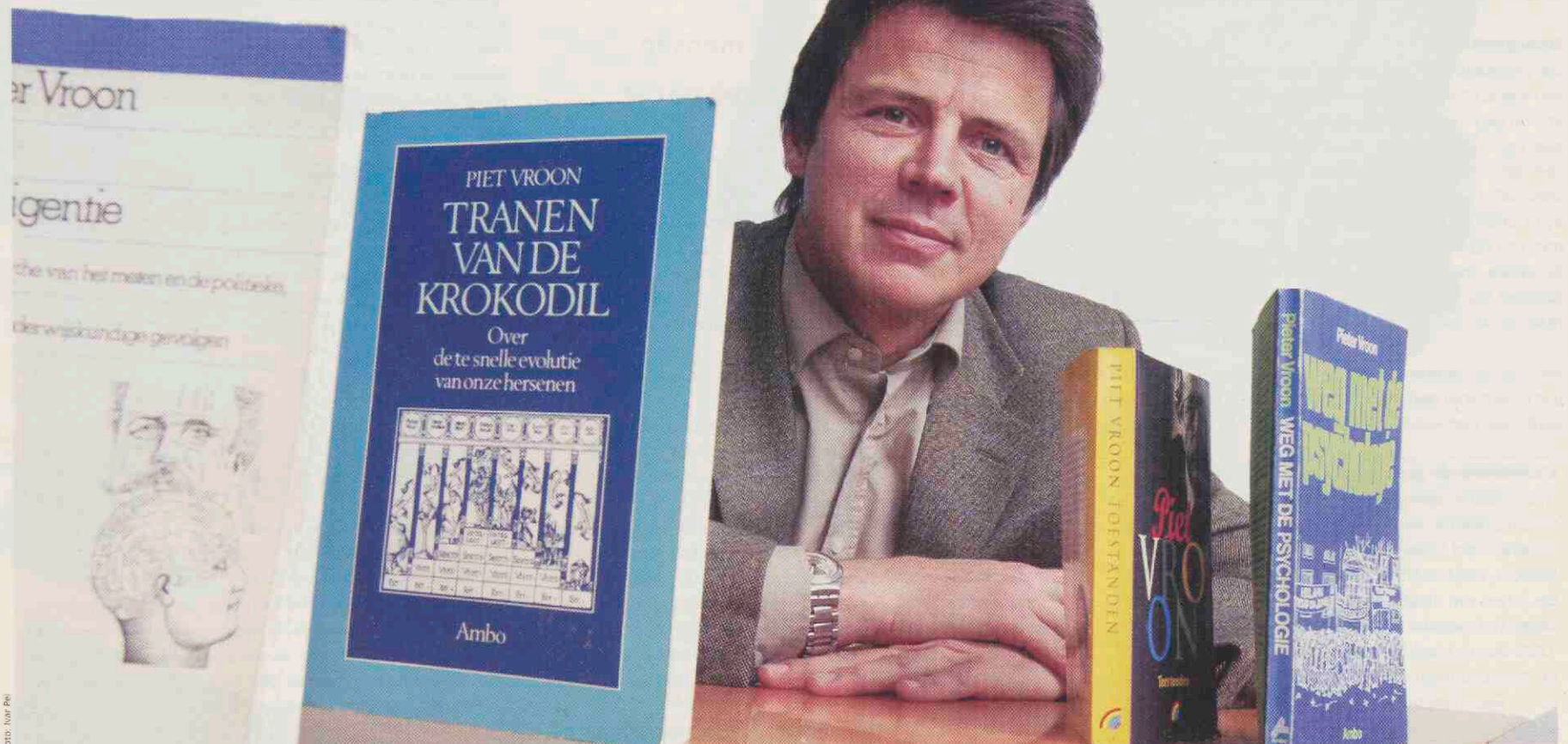
uit tussen zijn wetenschappelijke genoegens en zijn vertrek-bereidheid. Er is toen een hele rel ontstaan met massale meetings in de Geertekerk. Uiteindelijk is hij inderdaad vertrokken naar Leiden.' Overigens keerde Vroon na zijn Leidse avontuur weer terug naar Utrecht.

'Die hele affaire heeft wel gezorgd voor een blijvende band, al zagen we elkaar zelden. Ik heb hem een paar keer opgezocht in Leiden, en dat was bijzonder.' Uiteindelijk verwatert het contact. Vroon maakt landelijk furore, terwijl Karelse in Eindhoven carrière maakt als bedrijfspsycholoog bij Philips en later als zelfstandige aan de slag gaat. In de tweede helft van de jaren negentig gaat het slecht met Piet Vroon. Na een bizarre uitzending bij Jack Spijkerman, waarin Vroon ontploft tegenover Tjakkagoeroe Ratelband, glijdt de professor af in een depressie. In januari 1998 overlijdt hij, volgens sommigen door zelfmoord. Karelse: 'Achteraf heb ik spijt dat ik hem niet heb opgezocht toen het slecht ging. Ik verbeeld mezelf dat ik nog iets voor hem had kunnen betekenen.'

[Wijbrand Schaap]

Oproep aan de lezer

Heeft u een suggestie voor de Sprong of de Leermeester? Schrijf naar de redactie van Illuster: Postbus 80125, 3508 TC Utrecht, e-mail: illuster.redactie@csc.uu.nl

Gerard Karelse: 'Ik was maar een eenvoudig eerstejaarsje.'

Drie fricties per jaar

Het journalistieke klimaat is tegenwoordig eerder pragmatisch dan ideologisch, zo concludeert Kees Ribbens in zijn geschiedschrijving van dertig jaar U-blad. Toch kan het ook nu nog flink knallen tussen hoofdredactie en universiteitsbestuur.

'Twee à drie fricties per jaar, dat hoort erbij,' vindt collegevoorzitter Jan Veldhuis. 'Maar meer moet het niet worden.'

De laatste keer dat de hoofdredacteur van het U-blad op het matje werd geroepen was begin dit jaar. Het blad had volgens het college van bestuur in een reeks van berichten een te negatieve toon aangeslagen en nagelaten hoor en wederhoor toe te passen. De gemoederen vlamden even heel hoog op, tenslotte sloten de partijen vrede rond een aantal omzichtige formuleringen. 'We blijven een onafhankelijk blad', zo verwoordt hoofdredacteur Armand Heijnen de consensus. 'Maar we moeten ons ook richten op wat de universiteit voor haar interne communicatie nodig vindt.'

Wie het deze maand te verschijnen boek 'Universitaire journalistiek tussen onafhankelijkheid en informatievoorziening' leest, ontkomt niet aan de indruk dat er in dertig jaar tijd niet zoveel is veranderd. Historicus Kees Ribbens, als cultuurhistoricus verbonden aan het Onderzoeksinstituut voor Geschiedenis en Cultuur van de Universiteit Utrecht, beschrijft de geschiedenis van het U-blad vanaf de oprichting in 1969. De universiteit groeide indertijd flink, daarmee nam de behoefte toe aan communicatie, zowel met personeel en studenten als met de buitenwereld. Het was pr-functionaris Anne van der Meiden, de latere hoogleraar communicatiekunde, die bedacht dat een universiteitsblad het best in die behoefte kon voorzien. 'Het blad was een product van een veranderende mentaliteit', blikt hij terug. 'De universiteit was geen gesloten bolwerk meer. Niemand pikte het nog dat hoogleraren zich gedroegen als koningen in hun eigen rijkjes. Studenten, maar zeker ook de wetenschappelijke staf, wilden openheid.'

Doorgeefluik

De onafhankelijkheid van het blad – aanvankelijk 'U' geheeten – was in de eerste jaren geen enkel punt. De 'U' was vooral een mededelingenblad. De redactie werd geacht zelf geen opinie te hebben, maar hoogstens opinies van anderen weer te geven. 'Informatieverstrekkend en opinieregistrerend', zo luidde de bladformule, en 'dienstbaar aan de intra-universitaire communicatie'. 'We wilden niet meer dan een doorgeefluik zijn', zegt Van der Meiden, die ook de eerste hoofdredacteur van het blad werd. 'Daarmee dachten we een slimme constructie bedacht te hebben. Maar in de praktijk werkte het niet.'

Niet zelden onttaarde de rol van de redactie erin dat complete wetsvoorstellen werden afgedrukt. Leesbaar werd het blad daar niet van. Bovendien brak bij Van der Meiden het

befef door dat de democratisering van de universiteit gebaat was bij een meer prikkelend persorgaan. De redactie kreeg daarom wat meer armslag en werd in 1972 versterkt met een professionele journalist als hoofdredacteur. Die constructie legde echter ook de kiem voor fricties die de geschiedenis van het U-blad sindsdien zo karakteriseren. 'Meteen ontstond er discussie tussen de voorstanders van een onafhankelijk blad en degenen die zeiden: ja, maar het is ook een instrument van de universiteit', herinnert Van der Meiden zich – en dat is precies het spanningsveld waarin ook de huidige hoofdredacteur zich geplaatst ziet.

Onwelgevallig

De heftigste uitbarsting deed zich in 1974 voor. Die kostte weliswaar de toenmalige hoofdredacteur Willem Kuipers de kop – hij vond dat de redactie mans genoeg was om zelf uit te maken wat goed voor het U-blad was, en dat werd door het universiteitsbestuur niet gepikt – maar leidde uiteindelijk tot vrij stabiele verhoudingen. Het blad werd ondergebracht in een stichting met een eigen bestuur. Daarmee kwam het universiteitsbestuur op enige afstand, zij het dat de stichting voor haar financiën afhankelijk bleef van de universiteit. Onder die nieuwe constructie hebben bestuur en redactie in de loop der tijd met elkaar leren leven. Er verscheen nog wel eens een artikel dat het bestuur onwelgevallig was. Daar werd soms hartgrondig over gemopperd, een enkele keer werd er ook bedreigd. Maar het liep steeds met een sissers af.

Jan Veldhuis: 'Er zijn mensen die zeggen: Je bent gek dat je betaalt voor kritiek op jezelf.'

Toch is er in de loop van jaren ook het nodige veranderd, zegt Erik Hardeman. Hij kwam in 1977 de redactie binnen, aanvankelijk als freelancer, en vierde er vorig jaar zijn 25-jarig jubileum. 'In de jaren tachtig zaten er vooral linksige mensen', zegt hij. 'Het U-blad was in die tijd een nogal politiek blad. Het college van bestuur en de universiteitsraad werden kritisch gevolgd. De redactie had een eigen politieke agenda.'

De rebellenclub die het U-blad ooit was bestaat in elk geval niet meer. De redactieleden gaan niet meer elke week samen naar de kroeg. Het U-blad-voetbalelftal – Hardeman: 'Nog voor ik een woord op papier had gezet, had ik er al een wedstrijd op zitten' – is al jaren ter ziele. Ook in de redactionele kolommen is de opstandigheid grotendeels verdwenen. 'Kenmerkend is het gedoe rond de erdoctoraten', zegt Hardeman. 'Vroeger hadden we er een reuze plezier in als we het nieuws daarover in de krant hadden voordat het college van bestuur het bekend kon maken. Nu denken we: ach, welk belang is daarmee gediend?'

Hardeman kijkt zonder nostalgie terug op voorbijgaande tijden.

Tegenover het verlies aan politieke drive staat een sterk gegroeide aandacht voor de lezer. 'We schreven vroeger vast hele goede stukken, ellenlange teksten. Waarschijnlijk werden die door verdomd weinig mensen gelezen, maar daar stonden we nooit bij stil. Tegenwoordig vragen we ons vaker af wie onze lezers zijn en wat die willen lezen. Vandaar dat onze stukken de laatste jaren veel korter zijn.'

His master's voice

Inmiddels is het U-blad teruggekeerd in de moederschoot van de universiteit. In 1999 is de stichting opgeheven – daar stopt ook de geschiedschrijving van Ribbens – en is het U-blad een gewone universitaire dienst geworden. Voor de verhoudingen met het college van bestuur blijkt dat weinig uit te maken. Voorzitter Jan Veldhuis van het college van bestuur ziet toch al weinig veranderingen, sinds hij bijna achttien jaar geleden aantrad. De eerste jaren vond hij het U-blad een *nuisance*, zegt hij. Het blad speelde onder meer gretig in op de volgens hem sterk overtrokken opwinding over zijn 'dienstauto'. Veldhuis: 'Maar een verstandige redactieraad en verstandige hoofdredacteurs hebben ervoor gezorgd dat de verstandhouding aanzienlijk verbeterd is.' Toch zijn de tijden wel wat veranderd. Universiteiten worden de laatste jaren bedrijfsmatiger gerund en denken professioneler na over hun communicatiestrategieën. Een moeilijk te controleren universiteitsblad kan die strategieën doorkruisen. 'Desondanks vind ik het heel belangrijk voor een academische gemeenschap dat ze over een kritisch blad beschikt', zegt Veldhuis. 'Er zijn mensen die zeggen: je bent gek dat je betaalt voor kritiek op jezelf. Maar niemand heeft behoefte aan een blad dat slechts his master's voice laat horen.'

Relatief onafhankelijk

Maar zijn er grenzen, vindt Veldhuis. Hij spreekt van een 'relatief onafhankelijk' U-blad, want de journalistieke vrijheid mag niet boven alles gaan; die moet ingebed zijn in afspraken. 'Kritisch volgen, prima. Maar onder twee duidelijke voorwaarden: er moet hoor en wederhoor plaatsvinden en naast negatieve kritiek moet er ook ruimte zijn voor positieve kritiek.'

Het zijn precies de formules waarmee het U-blad al ruim dertig jaar te maken heeft. Niemand zal ze bestrijden, het komt aan op de praktische invulling. De ervaring leert dat daarover steeds opnieuw meningsverschillen ontstaan. Klopt, geeft Veldhuis toe, er zal altijd spanning blijven. 'Ik houd rekening met twee à drie keer fricties per jaar. Dat hoort erbij. Maar veel meer moet het niet worden.'

[Hanne Obbink]

Gereduceerde prijs voor lezers van Illuster

Universitaire journalistiek tussen onafhankelijkheid en informatievoorziening. Een geschiedenis van het U-blad. Auteur: Kees Ribbens. Uitgave: Stichting Matrij, Utrecht, 2003. ISBN – 905345232 X.

De lezers van Illuster kunnen het boek aanschaffen tegen het gereduceerde tarief van €14,95 (winkelprijs: 17,95 euro). Maak het verschuldigde bedrag over op postbanknummer 131726 t.a.v. Redactie U-blad, Utrecht o.v.v. 'Geschiedenisboek'. U krijgt het boek thuisgestuurd.

Beroep: wiskundige

'Eerstejaars wiskunde weten niets en kunnen

Erik Hoekx senior vice president bij ABN AMRO, is verantwoordelijk voor IT portfolio management. In 1982 studeerde Hoekx af in de wiskunde; hij was lid van Veritas.

De instroom van eerstejaars wiskunde is beroerder dan ooit. Ook het niveau van de studie schijnt niet meer te deugen. Vier alumni wiskunde van de Universiteit Utrecht geven hun visie op het vak. De meningen zijn verdeeld. De één meent dat het wiskundeonderwijs op de middelbare school volledig is geïnfantiliseerd. De ander ergert zich aan het traditionele geweeeklaag over het niveau van scholieren en studenten.

Minder eerstejaars

Sinds het begin van de jaren 90 daalt landelijk het aantal eerstejaars studenten wiskunde. In 1992 begonnen 166 studenten aan de algemene universiteiten en 161 aan de technische universiteiten aan een opleiding wiskunde, in totaal 327 studenten. In 2001 waren dat er nog maar 116 aan de algemene universiteiten en 84 aan de technische, in totaal 200 wiskundestudenten. Ook in Utrecht daalde het aantal eerstejaars flink in tien jaar tijd, zij het iets minder snel dan het landelijk gemiddelde. In 1992 kozen nog 41 studenten voor een studie wiskunde in Utrecht, in 2001 waren dat er 31.

Bron: cbs

'In Nederland geldt ABN AMRO als een aantrekkelijke werkgever, ook vanwege de goede opleidingsfaciliteiten. Ondanks de bèta-malaise is het voor de bank geen probleem om goed gekwalificeerde informatici en econometristen aan te trekken. Het is wel zo dat de bank niet een echte bèta-werkgever is, zoals de technologiebedrijven Philips en DSM.

Ik vind dat de Nederlandse regering onvoldoende investeert in de kenniseconomie, maar zie nog geen merkbare consequenties daarvan bij de bank in Nederland. Ik ben een voorstander van gerichte investeringen in goed onderwijs en onderzoek door de overheid; de huidige bezuinigingen zie ik dan ook zeker als probleem. Het is zonde dat de getalenteerde mensen zich gedwongen voelen om naar het buitenland te vertrekken, omdat daar betere faciliteiten zijn voor goed onderzoek. Een cruciale vraag is, waar het bedrijfsleven behoefte aan heeft. Ik ben gecharmeerd van realistisch wiskundeonderwijs, vanwege het duidelijke raakvlak tussen de wiskundige theorie en de praktische context waarvoor je wiskunde kunt gebruiken. Wiskunde A in het middelbaar onderwijs vind ik een goed voorbeeld, het vergroot de toepasbaarheid van de wiskunde. Het lijkt me de wiskunde van de toekomst, waarbij je ook de computer inzet als hulpmiddel: via grafieken en spreadsheets kun je bijvoorbeeld snel inzicht krijgen in grote dataverzamelingen. Daar heb je wat aan in de beroepspraktijk. Ik heb mijn bedenkingen bij het geklaag over het kennisniveau van leerlingen en beginnende studenten. Dat gemopper hoor ik al jaren, dat was al zo in mijn studietijd. Het lijkt wel het standaardoordeel van de zittende generatie over de nieuwe generatie. **Mijn wiskundeachtergrond vind ik een enorm belangrijke capability, maar het belang ervan moet je ook niet overdrijven.'**

niets'

Jack van Lint gepensioneerd rector magnificus van de TU Eindhoven, was vorig jaar voorzitter van de onderwijsvisiteatiecommissie wiskunde. Van Lint studeerde in 1955 af in de wiskunde en was lid van het USC.

'De eerstejaars weten niets en kunnen niets. Ontbinden in factoren of twee breuken optellen kunnen ze niet, ze pakken bij het minste of geringste de rekenmachine. Vind je het gek, het wiskundeonderwijs op de middelbare scholen is volledig geïnfantiliseerd. De examens worden ingekleed met bladzijden vol wauwverhaaltjes die er niets toe doen. Dat heeft niets met echte wiskunde te maken. Als gevolg daarvan gaan de jongelui die aanleg hebben voor wiskunde, liever bedrijfskunde of economie studeren. Wie als manager zo fijn veel kan verdienen, zal toch wel gek zijn om voor de moeilijke wiskundestudie te kiezen? Nu is het wel zo dat de meeste scholieren wiskunde leuk vinden: ook al ben je nog zo dom, je kunt er altijd wel een zeven voor halen.

De overheid is de hoofdschuldige. Ik heb jaren gevochten tegen de verkwanseling van het wiskundeonderwijs, via commissies als het Wiskundig Genootschap en de Akademie Raad voor de Wiskunde. Maar deze commissies hebben geen enkele invloed op de overheid kunnen uitoefenen. Er wordt niet naar ze geluisterd, ook niet naar de KNAW die de noodklok heeft geluid.

Ook de universiteiten hebben boter op hun hoofd, ze hebben zich nooit iets van het lage vwo-niveau aangetrokken. Ze klagen alleen maar over de haperende instroom. Nederland was in de vorige eeuw een vooraanstaand land wat betreft het wiskundeonderzoek. Het gaat me aan het hart dat het talent naar het buitenland verdwijnt. De faculteit Wiskunde in Nijmegen dreigt zelfs gesloten te worden. Een blamage! Nederland zal afzakken naar het niveau van landen als Portugal en Roemenië, tot iemand in het parlement inziet dat het zo niet verder kan. Maar dan zijn er minstens twee generaties studenten verloren gegaan. We zullen qua onderzoek verder achter lopen bij andere landen: dat is de dood in de pot voor onze kenniseconomie. Er zijn Duitse, Engelse en Franse universiteiten die elk meer eerstejaars wiskunde hebben dan heel Nederland samen. Het niveau is daar nog heel goed. De onderzoekslabs van grote bedrijven als DSM en Philips worden inmiddels bevolkt door getalenteerde Russen en Chinezen; de traditie van een Engelstalige cultuur behoedt ze voor de ondergang. Maar nu hoorde ik laatst dat het bijna onmogelijk is voor onze buitenlandse onderzoekers om aan een werkvergunning te komen! Philips is daar furieus over: is ons eigen niveau tot een minpunt gedaald, zijn we nauwelijks in staat om krachten van buiten te werven. Terwijl we het daar van moeten hebben. Ja zeker, ik ben verbitterd. Ik heb het hoofd allang in de schoot gelegd.'

Jan Jimkes onlangs gepensioneerd conrector van het Sint Bonifatius College in Utrecht, haalde zijn kandidaats wiskunde in 1962 en deed MO B-examen (lerarenopleiding) in 1966. Jimkes was lid van Veritas.

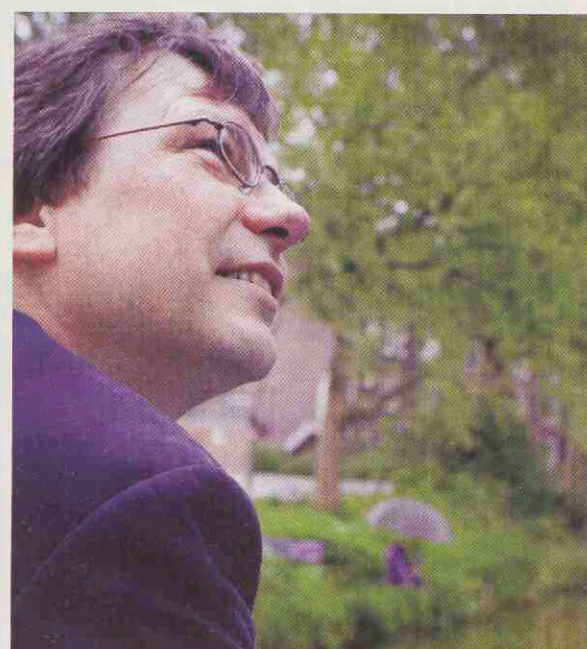

'In de jaren vijftig kwamen de wiskundetalenten al in de eerste weken van de middelbare school bovendien. Dat waren de *nerds*. Toen werd de *nerd* gewoon geaccepteerd. De een was goed in gym, de ander een kei in algebra. Er was minder groepsdwang dan nu. Dankzij de democratiseringsgolf in die tijd kon iedereen gaan studeren, ook de kinderen uit de niet-intellectuele milieus. Voor dit cohort gold dat alleen de allerbesten gingen studeren, een groot deel van hen koos voor de moeilijke bètastudies. Ook liet die generatie zich bij zijn studiekeuze niet leiden door het grote geld. **Als ik aan mijn studiejaar terugdenk, dan leek het wel een sociale werkplaats. Licht autistisch, maar goed in het vak.**

Nu we middenin de bètamalaise zitten, vestig ik mijn hoop op de allochtone leerling. Over een paar jaar is zestig procent van de leerlingen allochtoon. Deze kinderen hebben vaak ouders die niet gestudeerd hebben. Mogelijk herhaalt zich het proces uit de jaren vijftig: in de brugklas pikken we de getalenteerde leerlingen er meteen uit en opnieuw zullen alleen de allerbesten kiezen voor de bètastudies. De eventuele taalachterstand hoeft bij wiskunde geen rol te spelen. Maar dan moeten we wel afrekenen met dat doorgeslagen contextonderwijs: al die verhaaltjes rond de sommen maken voor de allochtone leerling ook de wiskunde tot een probleem. Vooral in de onderbouw van het voortgezet onderwijs moeten we terug naar de *basics*. We hebben de afgelopen jaren voor alle groepen in de samenleving wiskundeonderwijs ontwikkeld: voor de digibeten, voor de alfa's. Maar de wiskundigen werden overgeslagen. Het wordt hoog tijd dat die weer volop aandacht krijgen. Tegenwoordig gaat de leraar op zijn hurken zitten om bij de leerling te komen. Fout! De getalenteerde leerling moet hoog kunnen reiken. Die moet een uitdaging hebben, zeker de jongens en meisjes die goed zijn in wiskunde.

Weet je trouwens waar tegenwoordig de winnaars van de Wiskunde Olympiade vandaan komen? Uit de kleine dorpen. De kinderen in de grote steden passen zich meer aan de groepsnorm aan dan de dorpskinderen. In de dorpen is de plaag van de commercie ook minder heftig. Dat levert net als vroeger nog steeds wiskundetalenten op.'

Ruud van den Wijngaart beleidsonderzoeker bij het Milieu- en Natuurplanbureau van het RIVM, studeerde in 1983 af in de wiskunde. Hij was lid van A-Eskwadraat, de studievereniging van wis- natuur- en sterrenkunde.

'Ik heb gehoord dat de instroom van de eerstejaars wiskunde op de universiteiten nu heel laag is. Toen ik wiskunde studeerde, koos tweederde van mijn studiegenoten voor een baan in het voortgezet onderwijs. Die mensen komen tegenwoordig niet meer naar de universiteit. Alleen een kleine groep studenten die nooit voor de klas wil staan, schrijft zich in voor een universitaire opleiding wiskunde. Voor die groep moet de studie wiskunde aantrekkelijk blijven. Voor mijn functie kom ik maar weinig wiskunde tegen zoals ik die op de universiteit gedoceerd heb gekregen. Omgekeerd heb ik tijdens mijn studie niet kunnen kennismaken met het soort wiskunde waar ik nu mee te maken heb. **Er is dus een kloof tussen de academische wiskunde en de beroepspraktijk. Als die kloof verdwijnt, wordt de studie mogelijk weer aantrekkelijk.**

Het Milieu- en Natuurplanbureau heeft geen wervingsprobleem. We zijn in trek bij de bèta's, al hebben we maar een klein aantal wiskundigen in dienst dat zich concentreert op wiskundig onderzoek. We hebben meer behoefte aan het type wetenschapper dat breed is opgeleid, de academicus die niet alleen over communicatieve vaardigheden beschikt, maar ook economisch en sociologisch is onderlegd. Zulke academici vinden hun weg wel naar het Milieu- en Natuurplanbureau. Wel is het zo dat we voor ons team Klimaat en Mondiale Duurzaamheid buitenlandse onderzoekers aantrekken, uit Brazilië, China, India, Oost Europa en de Verenigde Staten, maar dat doen we niet omdat we geen Nederlanders zouden kunnen krijgen. Het is gewoon goed voor de internationale inbedding en de contacten. Het aantal wetenschappers dat zich mondiaal bezighoudt met het prognostiseren van klimaatveranderingen is nu eenmaal klein.

Er lopen hier heel wat goede postdocs en aio's rond. Bij de studenten die stage lopen, merk ik wel dat ze nog veel moeten leren: het kritisch analyseren van een probleem, het uitwerken van een vraagstelling, een onderbouwing geven, feiten checken. Maar ik kan niet concluderen dat de Nederlandse bètamalaise zijn weerslag vindt in ons onderzoeksgebied.'

[Chiara Soldati]

Universiteitsdag 2003

De Universiteitsdag voor alumni op 29 maart was een succes met bijna 1300 bezoekers. Hans Achterhuis trok met zijn lezing over morele autoriteit een volle zaal. 's Middags bezochten alumni hun faculteit en waren er workshops voor pas afgestudeerden. Met name de workshops over solliciteren, netwerken en loopbaanoriëntatie waren in trek. Tussen de bedrijven door vroegen Jurgen Swart (tekst) en Marijn Alders (foto's) enkele bezoekers naar hun persoonlijke morele autoriteit. Wie is uw grote voorbeeld? Waar vindt u antwoorden op morele vragen?

'Sartre vind ik een morele autoriteit. Nog steeds.'

Mariefloor Plekkenpol (23), psychologie

'De vorige dean van het University College, professor Adri-aanse, vind ik een perfect voorbeeld van een autoriteit op moreel gebied. Op zijn vakgebied is hij een autoriteit, ook door de manier waarop hij met zijn studenten omgaat. Hij brengt zijn opvattingen in de praktijk. Meer aandacht voor de studenten. Kleinere klassen. Eigen inbreng voor studenten. Hij heeft het University College op een geweldige manier opgezet.'

Gerrit Goedhart (47), godgeleerdheid

'Ik ontleen autoriteit aan de normen en waarden die ik thuis via het geloof heb meegekregen. Ik ben ooit theologie gaan studeren omdat ik me die waarden eigen wilde maken, ze vormen mijn inspiratiebron. Ik neem ze niet klakkeloos over. Ik trek die jas aan en vermaak hem tot-ie me past.'

Juditha Melssen (47), sociologie

'Ik ben katholiek opgevoed. Begrippen als solidariteit en respect zijn belangrijk voor mij. Jezelf kunnen ontplooien, maar ook jezelf dienstbaar stellen aan een samenleving en daarin groeien en bloeien. Daarnaast ben ik intellectueel. Ik heb veel gelezen en gereisd. Daarvan heb ik geleerd dat mensen verschillende normen en waarden hebben. Die mengelmoes van culturen en opvattingen vormt mijn autoriteit.'

Tan Wheen Hian (79), medicijnen

'De natuur is voor mij de belangrijkste autoriteit. De natuur gaf ons de wereld en die moeten we onbeschadigd teruggeven. Wat er met het milieu gebeurt, is een doorn in mijn oog. Ik ben gepromoveerd op de medische toepassing van radioactieve stoffen. Tegenwoordig vertel ik iedereen hoe gevaarlijk die radioactiviteit is.'

René Seedorf (26), engels

'Heel basaal, aan mijn ouders. Ik ben atheïstisch opgevoed. Wel met de protestantse beginselen, maar niet met een kerk. Mijn ouders hebben er bepaalde dingen ingeslepen. Die verfijn je voor jezelf. Maar de basis ligt bij mijn ouders en daar ben ik bijzonder tevreden over. Tot nu toe kan ik me behoorlijk redden. Veel beslissingen baseer ik op mijn eigen opvoeding, maar je ontwikkelt je eigen gedachten.'

Lies Klein Deters (57), gezondheidswetenschappen

'Aan vier docenten op de universiteit en op de lerarenopleiding. Vier prima mensen. Alle vier vrouwen en alle vier pacifist. In de jaren zestig waren we allemaal pacifist. Ik ben het nog nooit eens geweest met oorlog. In geen enkel opzicht. Dat pacifisme draag ik van jongsaf in me. Ik vond de Irak-oorlog dan ook een vreselijke domper.'

Het Pandje, het café dat tot laat open bleef, bestaat nog steeds (vraag 5).

Ronald Bultje (21), farmacie

'Wie zijn ideeën zo kan uitdrukken dat ik me ermee kan identificeren verdient mijn ontzag. Wim Kok bijvoorbeeld. Hij heeft op dit moment eigenlijk geen recht van spreken, maar als hij zich uitlaat over Europa, luistert iedereen. Hij heeft veel meer gezag dan Bos of Balkenende. Die hebben wel een functie, maar moeten hun status nog verdienen.'

Pieter Goosen (66), biochemie

'Sartre vind ik een morele autoriteit. Nog steeds. Hij was filosoof, maar ook activist. Hij durfde in te grijpen. Niet alleen maar studentikoze praatjes. Nee, van Sartre mag je geweld gebruiken tegen gemene mensen als Hitler of Saddam. Blair vind ik om die reden ook een morele autoriteit. Hij komt op voor de westerse cultuur en voor waarden als vrede en veiligheid. Een socialist die op het juiste moment durft te vechten.'

De lezing van Hans Achterhuis over morele autoriteit in de post-moderne samenleving is te bekijken op <http://www.ufonds.uu.nl/ufonds/menu>

Kennisquiz voor alumni: de antwoorden

In het maartnummer legden wij de lezers van *Illuster* een tiental vragen voor over stad en universiteit. Bij elke vraag hoorden vier antwoordmogelijkheden van A tot en met D. Van de twee inzenders met zes goede antwoorden, heeft de redactie H. van As uit Apeldoorn als winnaar aangewezen. Van As, in 1971 afgestudeerd in de theologie, heeft inmiddels een kistje universiteitswijn en het boek 'Kennis als opdracht' ontvangen.

Vraag 1, wanneer viert de universiteit Utrecht haar verjaardag?

Antwoord B: De verjaardag van de universiteit valt op 26 maart

Vraag 2, wat deed het stadsbestuur in de 17^e eeuw om studenten te trekken?

Antwoord C: In 1643 kregen Utrechtse studenten vrijstelling van bier- en wijnaccijnzen. In 1657 werd dit weer afgeschaft, omdat er te veel werd gefraudeerd. Interessant in dit verband is een rekening uit 1657, die laat zien dat studenten in 1656 45.850 kannen wijn en 2312 vaten bier hadden genuttigd. Er hadden zich dat jaar 202 studenten ingeschreven. Een wijnkan bevatte 1,7 liter, een biervat 163 liter. Een student dronk dus in een jaar 227 kannen wijn en 11,5 vaten bier. Oftewel 1 liter wijn en 5 liter bier per dag. Een student zal het waarschijnlijk niet allemaal in zijn eentje hebben gedronken, gezien de afschaffing van de regeling wegens fraude. Maar toch: vergeleken met toen zijn de huidige studenten ronduit wafjes.

Vraag 3, welke stadsbus rijdt hier?

Antwoord A: Op de foto herkennen we het tunneltje in de Domtoren. Het is verboden voor alle verkeer, behalve voor de bussen van lijn 2.

Vraag 4, welk van de 4 studentenaantalvoetbalteams heeft nooit bestaan?

Antwoord D: FC Klopt Uw Tegenstander is gefantaseerd, maar Tikkie Terug, FC Den Gauwen Pick en FC Intiemverband hebben heus aan de competitie meegedaan. Er is overigens wel een team geweest dat zich onder de naam FC Klopt Uw Tegenstander wilde inschrijven, maar dat werd door de organisatie geweigerd vanwege de compromitterende afkorting.

Vraag 5, welk studentenetablisement heeft het het langst uitgehouden?

Antwoord B: 't Pandje aan de Nobelstraat, vroeger bekend als het café dat 's nachts het langste open bleef, bestaat nog steeds. De overige etablissementen zijn verdwenen. De Mensa is lang geleden verbouwd tot appartementencomplex, eetcafé Flora is diverse malen van eigenaar en naam veranderd. De Uithof Inn moest enkele jaren geleden wijken voor de nieuwe universiteitsbibliotheek in aanbouw.

Vraag 6, welk verhaal over Woolloomoolloo klopt in elk geval niet?

Antwoord A: Woolloomoolloo is GEEN hoerenbuurt in

Melbourne. Maar jawel, Woolloomoolloo, de deels in een Duitse bunker ondergebrachte studentendiscotheek achter het corpsgebouw – door de mof tijdens WOII geconfisqueerd – bestaat nog steeds. En Fred, de uitsmijter met het ijzeren geheugen, staat nog steeds bij de deur: als u er twintig jaar geleden niet inkwam, komt u er nu ook niet in! Woolloomoolloo is aboriginal voor de zwarte Kangoeroe en tevens een havenbuurt in Sydney (dus niet in Melbourne).

Vraag 7, wie hoort in het rijtje Groenman, van Ginkel, Veldhuis en Gispén niet thuis?

Antwoord C: Groenman (1971-1976), van Ginkel (1986-1997) en Gispén (2001-heden) waren/zijn rector magnificus van de universiteit, zeg maar de verantwoordelijke voor onderzoek en onderwijs. Veldhuis hoort in dit rijtje niet thuis, hij is namelijk geen rector maar sinds 1986 voorzitter van het college van bestuur, zeg maar de manager van de universiteit.

Vraag 8, Welke Utrechtse straten zijn naar een Utrechtse Nobelprijswinnaar genoemd?

Antwoord A: De Utrechtse fysioloog en medicus Christiaan Eykman ontving in 1929 de Nobelprijs voor zijn onderzoek naar vitamines. Buys Ballot overleed in 1890, de Nobelprijs werd toen nog niet toegekend (pas sinds 1901). De Utrechtse farmacoloog Rudolph Magnus was in 1927 uitverkoren, maar overleed vlak voor de bekendmaking. De hoogleraar Internationaal Recht Tobias Asser kreeg in 1911 de Nobelprijs voor de Vrede. Hij werkte echter in Amsterdam.

Welk pand is niet van de universiteit?

Antwoord C: Karel V bezocht in 1540 en 1545 Utrecht. Hij verbleef toen in het Duitse Huis, dat in de 19e eeuw hospitaal werd en tegenwoordig deel uitmaakt van Grand Hotel Karel V. Niet in het bezit van de universiteit dus.

De kapittelzaal van de Utrechtse bisschop is nu de Aula achter het Academieggebouw. In 1528 al deed bisschop Hendrik van Beieren in deze zaal afstand van het wereldlijk gezag over 't Sticht en werd Utrecht in het rijk van Karel V opgenomen.

In het paleis van koning Lodewijk Napoleon is nu de Universiteitsbibliotheek gevestigd. De koning heeft er maar een paar dagen gewoond; na een grootscheepse en peperdure verbouwing besloot hij in 1809 om toch maar in Amsterdam te gaan wonen. Zijn beroemde broer Napoleon Bonaparte heeft er in 1811 nog een paar dagen doorgebracht. De universiteit is ook eigenaar van Paushuizen, gebouwd in 1517 in opdracht van de Utrechtse kardinaal Adriaan Florisz Boeyens, die in 1522 in Rome tot paus werd benoemd.

Vraag 10, welk gezelschap wordt aangeduid als de Utrechtse Mafia?

Antwoord A: Hoewel er vele Mafia-achtige groepen in Utrecht actief zijn, geldt de groep literaire Utrechtse als Giphart, Uphoff, Heytze, Nouws, Goossens, etc. als de enige echte Mafia. De leden van de groep beroemen zich onder andere op het feit erop dat ze na hun eerste successen niet gelijk naar Amsterdam zijn verhuisd, maar in Utrecht zijn blijven wonen (al woont Giphart tegenwoordig in Zeist).

[Kees Volkers]

Bijzondere leerstoelen

Het universiteitsfonds vestigt bijzondere leerstoelen – voor actuele wetenschappelijke en maatschappelijke vraagstukken – en benoemt bijzonder hoogleraren: spraakmakende en interessante personen met een uitstekende wetenschappelijke reputatie. In de afgelopen maanden heeft het bestuur de volgende besluiten genomen.

• Mensenrechten in straf(proces)recht

Het Universiteitsfonds heeft de termijn van de bijzondere leerstoel 'Mensenrechten in straf(proces)recht' verlengd tot 1 november 2005, evenals de benoeming van de huidige bezetter, prof. dr. P.J. Baauw.

• De theorie van argumentatie in relatie tot sociale dynamiek

Het Universiteitsfonds heeft per 15 maart de bijzondere leerstoel 'De theorie van argumentatie in relatie tot sociale dynamiek' ingesteld bij de faculteit Sociale Wetenschappen. Prof. dr. R. M. Maier is benoemd tot bijzonder hoogleraar op deze leerstoel.

• Europees recht en decentrale overheden

Het Universiteitsfonds heeft per 1 april de al bestaande bijzondere leerstoel Europees Recht en Decentrale Overheden (faculteit Rechtsgeleerdheid) ingelijfd als een leerstoel vanwege het Universiteitsfonds. De bezetter blijft prof. dr. B. Hessel.

Een overzicht van alle bijzondere leerstoelen vanwege het Utrechts Universiteitsfonds vindt u op www.ufonds.uu.nl

Pas afgestudeerde alumni

Pas afgestudeerde alumni zien de waarde van een goed alumninetwerk, en vaak hebben zij ook gerichte belangstelling voor aspecten als versterking van professionele vaardigheden en uitwisseling van ervaringen in de eerste baan. Het programma van de Universiteitsdag is sinds enkele jaren uitgebreid met workshops die vooral voor deze groep alumni bedoeld zijn. Het Universiteitsfonds / alumnibureau wil er zorg voor dragen dat het perspectief van de pas afgestudeerden een duidelijke plaats heeft in het alumnibeeld. Een groep van vier jonge mensen adviseert daarbij. Het zijn: Martijn Blom, Indira Reynaert, Karen Jedema en Edwin Koster.

Universiteitsdag 2003

Elders in deze uitgave van Illuster leest u meer over de Universiteitsdag 2003 op 29 maart jl. De lezing van Hans Achterhuis ('Morele autoriteit als verbond tussen institutie en authenticiteit') heeft veel vraag opgeleverd naar een gedrukte tekst. Begunstigers van het Ufonds die aanwezig waren op de Universiteitsdag, hebben de tekst inmiddels ontvangen. Bent u geen begunstiger, maar wilt u wel weten wat Hans Achterhuis gezegd heeft, dan kunt u via het web de lezing horen en zien. Ook de paneldiscussie die daarna onder leiding van Pieter Broertjes gevoerd werd door Femke Halsema, Ed d'Hondt, Feike Sijbesma, Willemien Otten en Toon Gispens is op het web te volgen: www.alumni.uu.nl

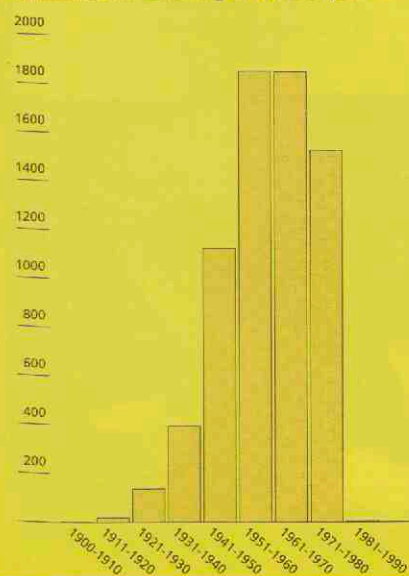
Adviescommissie voor jonge alumni: Martijn Blom, Karen Jedema en Edwin Koster. Indira Reynaert ontbreekt op de foto.

Alumniweb: zelf uw gegevens beheren!

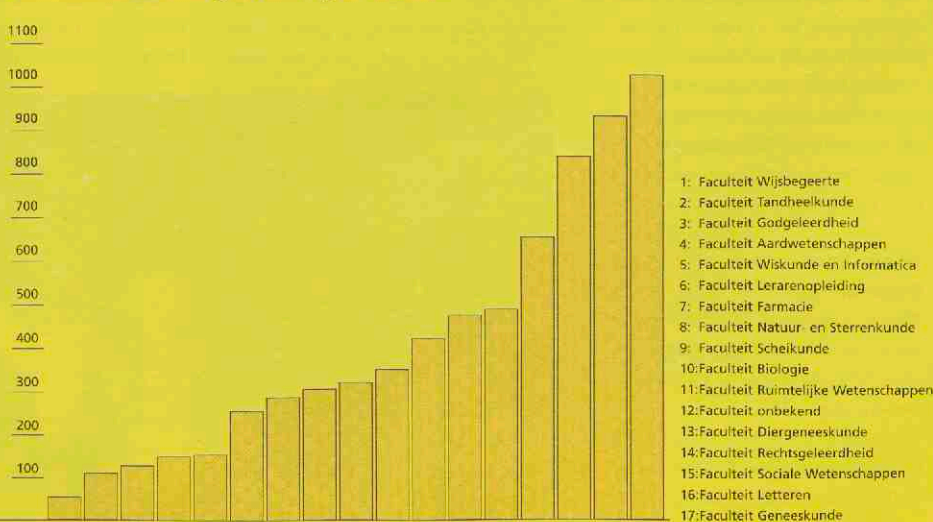
In de afgelopen maanden hebben alle alumni een toegangscode gekregen tot het AlumniWeb, de elektronische kaartenbak van alumnigegevens. Alumni kunnen voortaan via internet zelf hun gegevens zien en beheren, en ze kunnen in de almanak op zoek gaan naar andere alumni. In het onderstaande diagram kunt u zien hoeveel alumni tot dusver gebruik gemaakt hebben van deze mogelijkheid. Zo'n 9000 alumni, meer dan 15%, heeft zijn toegang geactiveerd. De leeftijden van hen variëren van 20 tot 90 jaar. De piek van de gebruikers vinden we

bij de 30 en 40 plussers. Twee alumni van 90 plus, twintig van 80 plus en honderdvier van 70 plus, bewijzen nog eens de stelling dat ook ouderen internet een bruikbaar medium vinden. Ook de verdeling over de faculteiten biedt een aardig inkijkje. Geneeskunde en Letteren alumni staan aan de top met ieder ca. 1000 gebruikers.

Alumniweb: aantal gebruikers per leeftijdsgroep

Alumniweb: aantal gebruikers per faculteit

ALUMNICONTACTPERSONEN

Contactpersonen faculteiten

- Utrechts universiteitsfonds/ Alumnibureau**
Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 80 25, E-mail: ufonds@ufonds.uu.nl
- Aardwetenschappen**
Budapestlaan 4, 3584 CA Utrecht
(030) 253 51 16, E-mail: n.meijer@geo.uu.nl
- Biologie**
Postbus 80088, 3508 TB Utrecht
(030) 253 22 76, E-mail: c.m.jansen@bio.uu.nl
- Diergeneeskunde**
Postbus 80163, 3508 TD Utrecht
(030) 253 48 36, E-mail: m.broekhoven@vet.uu.nl
- Farmaceutische Wetenschappen**
Postbus 80082, 3508 TB Utrecht
(030) 253 73 13, E-mail: d.a.ondaatje@pharm.uu.nl
- Geneeskunde**
Postbus 80030, 3508 TA Utrecht
(030) 253 64 20, E-mail: t.m.v.fakkeldij@med.uu.nl
- Godgeleerdheid**
Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
(030) 253 18 53, E-mail: mswarte@theo.uu.nl
- Letteren**
Kromme Nieuwegracht 46, 3512 HJ Utrecht
(030) 253 97 56, E-mail: a.poorterman@let.uu.nl
- Natuur- en Sterrenkunde**
Postbus 80195, 3508 TI Utrecht
(030) 253 32 84, E-mail: th.m.seuren@phys.uu.nl
- Rechtsgeleerdheid**
Janskerkhof 3, 3512 BK Utrecht
(030) 253 70 18, E-mail: l.wienese@law.uu.nl
- Ruimtelijke Wetenschappen**
Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
(030) 253 20 44, E-mail: y.langen@geog.uu.nl
- Scheikunde**
Padualaan 8, 3584 CH Utrecht
(030) 253 37 93, E-mail: m.vandergarde@chem.uu.nl
- Sociale Wetenschappen**
Heidelberglaan 1, 3584 CS Utrecht
(030) 253 47 00, E-mail: m.splinter@fss.uu.nl
- Wijsbegeerte**
Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 18 31, E-mail: e.kas@phil.uu.nl
- Wiskunde en Informatica**
Budapestlaan 6, 3584 CD Utrecht
(030) 253 15 15, E-mail: vlimmere@math.uu.nl
- IVLOS**
Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 44 94, E-mail: m.vanrijswijk@ivlos.uu.nl

Contactpersonen nationaal

- Regio Amsterdam**, Ruud de Ruiter,
E-mail: Amsterdam@alumni.uu.nl
- Regio Arnhem**, Joop van de Vate,
E-mail: Arnhem@alumni.uu.nl
- Regio Den Haag**, Frans Driedonks,
E-mail: Denhaag@alumni.uu.nl
- Regio Maastricht**, nog onbekend
E-mail: Maastricht@alumni.uu.nl
- Regio Rotterdam**, nog onbekend
E-mail: Rotterdam@alumni.uu.nl
- Regio Brabant**, Kees Ampt,
E-mail: Eindhoven@alumni.uu.nl
- Regio Zwolle**, Ieke Rozendaal,
E-mail: Zwolle@alumni.uu.nl
- Regio Utrecht**, Bob Zaalberg,
E-mail: Utrecht@alumni.uu.nl

Contactpersonen internationaal

- Verenigde Staten**, Irma Jansen, New York,
E-mail: irma_jansen@hotmail.com
- Zuid-Afrika**, Pieta van Beek, Hanna Botha,
Jacques van der Elst
E-mail: Southafrica@alumni.uu.nl
- Indonesië**, Theo Tuvankotta,
E-mail: Indonesia@alumni.uu.nl
- Thailand**, E-mail: Ufonds@ufonds.uu.nl
- Spanje**, Germaine Custers,
E-mail: Germainecusters@hotmail.com
- Engeland**, E-mail: Ufonds@ufonds.uu.nl
- Frankrijk**, E-mail: Ufonds@ufonds.uu.nl

Alumniservice

Utrechts Universiteitsfonds

Het Utrechts Universiteitsfonds is de organisatie van begunstigers die tot doel heeft bij te dragen aan de groei en de bloei van de Universiteit Utrecht. Dat doet het U-fonds onder meer door:

- versterken van de band tussen alumni (oud-studenten) en universiteit, en alumni onderling
- bureau voor alumnicontacten en -faciliteiten
- vestigen van bijzondere leerstoelen
- subsidiëren van activiteiten door studenten voor studenten
- verstrekken van beurzen en prijzen
- sociale zorg voor studenten

Utrechts Universiteitsfonds

Bent u nog geen begunstiger van het Universiteitsfonds? Waarom niet eigenlijk? Weet u dat de begunstigers er met elkaar voor zorgen dat u de vruchten plukt van een actief alumnibeleid? En dat niet alleen. Ook stelt het Universiteitsfonds bijzondere leerstoelen in, en geeft zij subsidies aan studenten voor studentenactiviteiten. De begunstigers nodigen u hartelijk uit om hun geleerden te versterken. Dat is nodig, en nuttig. De universiteit is financieel medeverantwoordelijk voor de financie-

ring van het alumnibeleid. Maar zoals u ongetwijfeld weet, het leven van een onderwijs- en onderzoeksinstituten is op dit moment al moeilijk genoeg. Hoe meer het alumnibeleid gefinancierd kan worden met de bijdragen van onze alumni, hoe meer de universitaire middelen ingezet kunnen worden voor de primaire taken van onderwijs en onderzoek. Wilt u uw universiteit daadwerkelijk steunen en wilt u tegelijkertijd betrokken blijven bij uw universiteit? Wordt dan begunstiger van het Universiteitsfonds. Voordelig voor u, goed voor de universiteit.

Meer weten?
Ga naar www.ufonds.uu.nl

Nieuwe begunstigers ontvangen als welkomstgeschenk naar keuze

- 'Zo, dit is de wereld. Utrechtse afgestudeerden over 50 jaar leven en werk', een reeks alumniportretten.

- 'Morele autoriteit als verbond tussen institutie en authenticiteit', lezing van prof. dr. Hans Achterhuis, uitgesproken op de Universiteitsdag 2003

Alle begunstigers ontvangen jaarlijks de Ufonds-alumnipas.

UFonds-Alumnipas 2003

Begunstigers van het Universiteitsfonds ontvangen de Ufonds-alumnipas.

Hiermee kunt u:

- Gratis lenen bij de Universiteitsbibliotheek
- Voordelig gebruik maken van Postacademisch Onderwijs
- Gebruik maken van het Studieloopbaancentrum
- Met korting de Botanische Tuinen bezoeken
- Goedkoper evenementen organiseren bij Faciliteiten Bedrijf Utrecht
- Gebruik maken van aanbiedingen bij universiteitswinkel SOLARIS
- Goedkoper verzekeringen afsluiten.

Voor meer informatie:
www.ufonds.uu.nl

Utrecht lecture 2003 New York

Op 10 april jl. heeft Bart Stapert een lezing gegeven in New York over het onderwerp 'US, Europe and the Death Penalty: are we growing closer?' Zoals gewoonlijk werd de ontvangst georganiseerd in The Netherland Club, en was de sfeer bijzonder geanimeerd. Het onderwerp en de manier waarop dit werd gebracht stond garant voor geconcentreerde aandacht en een actieve discussie. 'Iedere drie maanden zo'n bijeenkomst', was de reactie van een aantal aanwezigen!

Utrechts Universiteitsfonds / UFonds – Alumnipas 2003

Ik word begunstiger van het Utrechts Universiteitsfonds, en ontvang de Ufonds-alumnipas. Stuur mij een aanmeldformulier.

Naam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Telefoon:

Email:

Ik ontvang als welkomstgeschenk (voorkeur aankruisen):

- 'Zo, dit is de wereld. Utrechtse afgestudeerden over 50 jaar leven en werk', een reeks alumniportretten.
- 'Morele autoriteit als verbond tussen institutie en authenticiteit', lezing van prof. dr. Hans Achterhuis, uitgesproken op de Universiteitsdag 2003

Bon terugsturen naar:
Utrechts Universiteitsfonds
Antwoordnummer 58501
3508 VH Utrecht
Een postzegel is niet nodig

Jaarvergadering van Universiteitsfonds-begunstigers

19 september

Het universiteitsfonds nodigt de begunstigers uit voor de jaarlijkse vergadering op vrijdag 19 september aanstaande. Reserveert u deze datum vast in uw agenda. Plaats en programma ontvangt u in de komende zomermaanden, wanneer het jaarverslag 2002 wordt toegezonden aan alle begunstigers.

Utrechts Universiteitsfonds

De regionale voortrekkers. v.l.n.r.: Ruud de Ruiter, Joop van de Vate, Bob Zaalberg, Ieke Rozendaal, Frans Driedonks en Kees Ampt.

Alumnibijeenkomsten in de regio

Sinds november 2002 zijn er verschillende regionale netwerken actief: Zwolle, Arnhem, Amsterdam, Rotterdam, Eindhoven, Maastricht, Utrecht en Den Haag. In alle regio's worden voorbereidingen getroffen voor een programma komend najaar. Hieronder vindt u zakelijke informatie over de data en de plaatsen. In de illustratie van september krijgt u een compleet programma voorgeschoteld en kunt u zich voor een bijeenkomst opgeven.

- **Regio Den Haag**
Vrijdag 3 oktober 2003, 16.00 – 18.00 uur, Sociëteit De Witte
- **Regio Amsterdam**
Maandag 20 oktober, 19.00 – 23.00 uur, Trippenhuys
- **Regio Zwolle**
Dinsdag 4 november, 20.00 – 22.00 uur, Grand Hotel Wientjes
- **Regio Eindhoven**
Vrijdag 31 oktober, 16.00 – 19.00 uur, Academisch Genootschap
- **Regio Utrecht**
Vrijdag 31 oktober, 16.30 – 20.00 uur, Academiegebouw
- **Regio Arnhem**
Zaterdag 22 november 2003, 11.00 – 14.30 uur, Wageningsse Berg

Ook in de regio Rotterdam en de regio Maastricht wordt een bijeenkomst georganiseerd, maar daar zijn nog geen definitieve data en locaties van bekend. Meer informatie over de programma's vindt u op de website, bij de regionale netwerken: www.alumni.uu.nl

De regionale voortrekkers hebben zich voorgesteld in de regionale nieuwsbrief. Een paar citaten:

Regio Zwolle: Ieke Rozendaal
Een netwerk moet je niet teveel willen sturen.

'Mijn band met de Universiteit Utrecht is eerlijk gezegd meer een band met de stad Utrecht. Ik heb er een heel plezierige studietijd gehad. Van 1988 tot 1994 studeerde ik biologie en daarna heb ik de postdoctorale lerarenopleiding in Leiden gevolgd. Sinds 1995 werk ik met veel plezier als docent biologie op de Openbare Scholengemeenschap Erasmus in Almelo. Ik geef daar inmiddels ook het vak algemene natuurwetenschappen. Een alumninetwerk biedt je de mogelijkheid om over de grenzen van je eigen studierichting heen te kijken. En omdat een aantal van mijn leerlingen na hun examenjaar aan een universiteit gaat studeren vind ik het belangrijk om op de hoogte te zijn van de ontwikkelingen binnen het universitaire onderwijs. Alumni kunnen ook profijt hebben van het contact met de universiteit, bijvoorbeeld bij het zoeken naar kandidaten voor stageplekken. Maar uiteindelijk zullen de mensen uit de regio zelf een concrete invulling aan het netwerk moeten geven.'

Regio Amsterdam: Ruud de Ruiter

Met het netwerk hoop ik veel te leren en wat voor de andere alumni in de regio te kunnen betekenen.
'Van 1982 tot 1987 heb ik Rechten gestudeerd bij (wijlen) professor Toon Peters. Ik ben gaan studeren nadat hij mij daartoe uitnodigde.

Ik was voorzitter van de ondernemingsraad toen hij bij ons bedrijf (Philips Telecommunicatie Industrie) onderzocht of de Wet op de Ondernemingsraden democratie bracht in bedrijven. Toon Peters was een buitengewoon warm en inspirerend mens. Ik heb zeer genoten van mijn avondstudie naast mijn OR werk. Na mijn studie heb ik allerlei banen gehad. Ik ben nu nog bezig aan een proefschrift Intellectueel Eigendom en Standardisatie – politiek bedrijven en overheid. Kennis heb ik altijd belangrijk gevonden. Ik was ook zeer geïnspireerd door Hans Wijers, die op een Universiteitsdag de lans brak voor het permanente leren, voor de wederzijdse schatten die afgestudeerde en universiteit voor elkaar zijn. Ik heb het nu wat makkelijker met mijn verantwoordelijkheden en wil me inzetten voor onderwijs en wetenschap. Ik geloof sterk in het beginsel van wederkerigheid en ben blij met de voortvarende aanpak van de Universiteit. Ik vind het eervol en fantastisch om in het team Noord Holland te zitten en samen aan de gang te gaan.'

Regio Den Haag: Frans Driedonks

Ik was direct gemotiveerd om actief mee te doen aan het regionetwerk. Voor wat hoort wat dacht ik onder meer.

'In 1971 trad ik in dienst van Shell. Gaf daar leiding aan onderzoeksprojecten op het gebied van metalen, kolen, olie en gas bij het toenmalige Koninklijke / Shell Exploratie en Productie Laboratorium in Rijswijk. Uiteraard werkte ik ook in de praktijk: bij werkschappen in Assen, Johannesburg en Maleisië. Vanaf 1982 was ik manager Petrofysica en Productiediensten van het laboratorium in Rijswijk. Vanaf 1988 was ik als intern consultant betrokken bij de coördinatie van studies op het gebied van researchmanagement. In 1995 en 1996 was ik lid van meerdere transformatieteams voor de reorganisatie van de research- en technische adviesorganisaties van de internationale Shell Exploratie en Productiesector. In 1997 ging ik verder als zelfstandig consultant voor het geven van adviezen aan bedrijven en instellingen.'

Regio Utrecht: Bob Zaalberg

Ik lever graag een bijdrage aan de moderne samenleving waarin de Universiteit Utrecht een grote rol hoort te spelen.

'In 1955 ging ik hier in Utrecht Geneeskunde studeren. Na mijn artsexamen in 1963 ben ik in het toenmalige AZU opgeleid tot medisch specialist. In Nederland heb ik gewerkt als orthopedisch chirurg en traumatoloog. Door Buitenlandse Zaken werd ik in 1980 als deskundige uitgezonden naar Managua / Nicaragua na de burgeroorlog aldaar. Tot 1996 was ik in dienst van Defensie als officier-krijgsmachtchirurg. Nu ben ik

medisch adviseur binnen de afdeling rechtshulp van de ANWB, een afdeling die kan putten uit een wereldwijd netwerk van advocaten en medici. Ik houd me er bezig met het regelen van letselschade van internationale (verkeers)ongevallen. Op dit moment ben ik namens de regio Utrecht een notitie aan het schrijven over de functie en doelen van het netwerk. Wordt dus vervolgd.'

In het colofon vindt u de namen en adressen van de regionale contactpersonen. Wilt u hen allemaal leren kennen, ga dan naar: www.alumni.uu.nl

Alumniborrels in het academiegebouw

5 september

De Utrechtse alumniborrels beginnen inmiddels enige naam en faam te krijgen. Het is een handige manier om met oud-studiegenoten af te spreken elkaar te ontmoeten in een omgeving die ons allemaal na aan het hart ligt. Ook wordt u weer bijgepraat over onze universiteit. De eerstvolgende bijeenkomst vindt plaats op 5 september, pal na de opening van het Academisch Jaar. U bent vanaf 17.00 uur welkom in de Belle van Zuijlenzaal in het Academiegebouw. De toegang is vrij, maar u kunt zich aanmelden op onze website, een afspraak maken met oud-studiegenoten en op de digitale gastenlijst zien wie er nog meer komen. www.alumni.uu.nl/aanmelden/bijeenkomst

Alumniborrel 16 mei

Algemeen

Zonder waardeoordeel te geven signaleert deze rubriek activiteiten en publicaties die voor Utrechtse alumni interessant zijn. Bijdragen zijn welkom: illustrer.redactie@csc.uu.nl

Lustrumopera van Utrechtsch Studenten Concert

Dit jaar bestaat het Utrechtsch Studenten Concert, het oudste symfonieorkest van Nederland, 180 jaar. Dit lustrum zal op spectaculaire wijze gevierd worden. In juni a.s. zal de komische opera Falstaff van de componist Giuseppe Verdi negen maal in de Nicolaïkerk in Utrecht worden opgevoerd. Daarna gaat het gezelschap op reis naar Italië om nog eens zes voorstellingen te geven. Een uitdagend, educatief en enorm project, waaraan ook de drie grote instellingen voor hoger onderwijs in Utrecht en diverse overheidsorganen een bijdrage leveren.

In deze productie spelen de solisten Henk Smit en Harry Peeters de hoofdrol. Zij hebben beide internationaal een grote operacarrière en zingen onder andere bij de Nederlandse Opera. De kleinere rollen worden vertolkt door studenten en pas afgestudeerden van de Hogeschool voor de Kunsten. Ook de kostuums worden door studenten van

de HKU ontworpen. De dirigenten zijn Bas Pollard en Chris Pouw en de regisseur is Henny Diemer, als zangdocent verbonden aan het Utrechts Conservatorium.

De opera gaat over de dikke ridder Sir John Falstaff, die op zoek is naar een rijke echtgenote. Hij begaat echter de fout om twee dames dezelfde liefdesbrief te schrijven. Dit levert op: twee verontwaardigde dames, twee jaloezige echtgenoten en een heleboel listen waarbij iedereen elkaar in de maling neemt. Falstaff is een vrolijke en humoristische opera die door zijn veelzijdigheid en aantrekkelijke setting voor zowel doorgewinterde operaliefhebbers als voor leken interessant en toegankelijk is.

Data voorstellingen:

Première op woensdag 18 juni 2003
Tweede tot en met achtste voorstelling op 20, 21, 22, 24, 25, 26, 28 en 29 juni 2003

Aanvang voorstellingen: 20.30u
Plaats: Nicolaïkerk, Nicolaaskerkhof 9, Utrecht

Prijzen: Normale kaarten kosten € 30,- en reductiekaarten kosten € 15,-. Reductiekaarten gelden voor houders van een studentenkaart, CJP pas en U-pas.

Kaarten zijn te reserveren via de website www.stichtingfalstaff.nl en door te bellen naar 06-50604938.

Celebrate! An American Mosaic

Fifteen Years of American Studies at Utrecht University

In april 2001 is de alumnivereniging Utrecht American Studies-Network (UAS-Network) opgericht. De alumnivereniging staat open voor alle (oud-)studenten en (oud-)docenten bij de specialisatie Amerikanistiek in Utrecht en werkt nauw samen met studievereniging Utrechtse Studenten Amerikanistiek (USA). Dit jaar viert Amerikanistiek alweer het 3e lustrum. Onder de titel Celebrate! An American Mosaic wordt ter gelegenheid hiervan op donderdag 19 juni 2003 a.s. in het Auditorium van het Utrecht University College een Amerikaanse culturele avond georganiseerd. Te verwachten zijn verrassende optredens door zowel studenten als docenten Amerikanistiek. Rode draad door de feestavond heen is de opvoering van het toneelstuk An American Mosaic dat door een groep studenten van de cursus 'Manifesting Blackness' is geschreven. Ook is een lustrumboekje samengesteld dat op de feestavond wordt aangeboden aan prof.dr. Hans Bertens, thans decaan van de Faculteit Letteren en oprichter van de specialisatie in Utrecht. Alumni (en partners) worden van harte uitgenodigd voor deze avond. Het programma is te zien op www.let.uu.nl/lams

Voor meer informatie
Gonny Pasaribu
Roosevelt Study Center
Postbus 6001
4330 LA Middelburg
tel.: (0118) 618173 / (0118) 631476
e-mail: gonny.pasaribu@let.uu.nl
www.let.uu.nl/lams

Carolus de Maets

Alumni van de faculteit Scheikunde kunnen kosteloos lid worden van de alumnivereniging voor Utrechtse Chemici 'Carolus de Maets'. Leden van Carolus de Maets worden vier keer per jaar via de nieuwsbrief 'Utrechts Destillaat' op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen binnen de faculteit Scheikunde. Het bestuur van de vereniging organiseert jaarlijks, samen met de faculteit, een aantal alumni-activiteiten.

Noteer alvast in uw agenda:

- dinsdag 2 september, 16.00 uur: opening van het facultaire jaar (programma wordt nog bekendgemaakt)
- donderdag 20 november, 15.30 uur: Caroluslezing door prof.dr. Rietje van Dam-Mieras

Wilt u lid worden van Carolus, vraag dan per e-mail een aanmeldingsformulier bij voorlichter@chem.uu.nl

Vrouwenkoor Calliope zoekt nieuwe leden

Wie zoeken wij?

Vrouwen tussen de 20 en 40 jaar met enige zangervaring.

Wie zijn wij?

Calliope is in september 2001 door een aantal enthousiaste afgestudeerde oud-leden van studenten-vrouwenkoor Medusa opgericht. Het koor bestaat momenteel uit veertien leden tussen de 25 en 35 jaar die een keer per twee weken repeteren onder leiding van een enthousiast en gediplomeerd dirigente Koördirectie.

Wat zingen wij?

Overwegend klassieke werken van de oudheid tot moderne stukken (motetten van Mendelssohn, een mis van Manneken, Cantique de Jean Racine van Fauré, maar bijvoorbeeld ook stukjes van de Belgische groep 'Lais'). Naast de instudering van nieuwe stukken wordt eveneens tijd besteed aan stemvorming en solvège (noten van blad zingen). Calliope geeft 1 à 2 keer per jaar een concert.

Heb je interesse?
Neem dan contact op met
Junilla Larsen
tel.: (030) 695 6826
e-mail: j.larsen@fss.uu.nl
Natasja Verheij
tel.: (030) 289 4639
e-mail:
vrouwenkoorcalliope@zonnet.nl

Filevorming is mede een gevolg van de toenemende arbeidsparticipatie van de vrouw.

[Coes Clemens, Geneeskunde]

Creatie begint bij het ontdekken van orde in chaos.

[Bert Metselaar, Farmacie]

Een duidelijk plaatje zegt meer dan duizend woorden. Een duidelijk filmpje zegt meer dan duizend plaatjes.

[Ries Janssen, Scheikunde]

Politici die meer daadkracht en meer democratie beloven, zijn ongeloofwaardig.

[Don Klinkenberg, Biogeneeskunde]

Marketing en politiek zijn geen wetenschap; wetenschap is wel marketing en politiek.

[Marjon van der Meulen, Geneeskunde]

Na het aanhoren van de 'Kinderen hebben het druk' campagne van Sire, vraag je af of ze het bij Sire wel druk genoeg hebben.

[Wouter Veldhuis, Geneeskunde]

Het krijgen van kinderen is geen recht maar een voorrecht.

[Christel Mols, Biologie]

Eenmaal vader geworden is grootvader worden een kwestie van afwachten.

[Jan Hendrik Demmink, Geneeskunde]

Je hebt geen diploma nodig om aan lager wal te raken.

[Jaap Reijneveld, Geneeskunde]

In een wereld van verschillen kunnen kleine overeenkomsten het verschil maken.

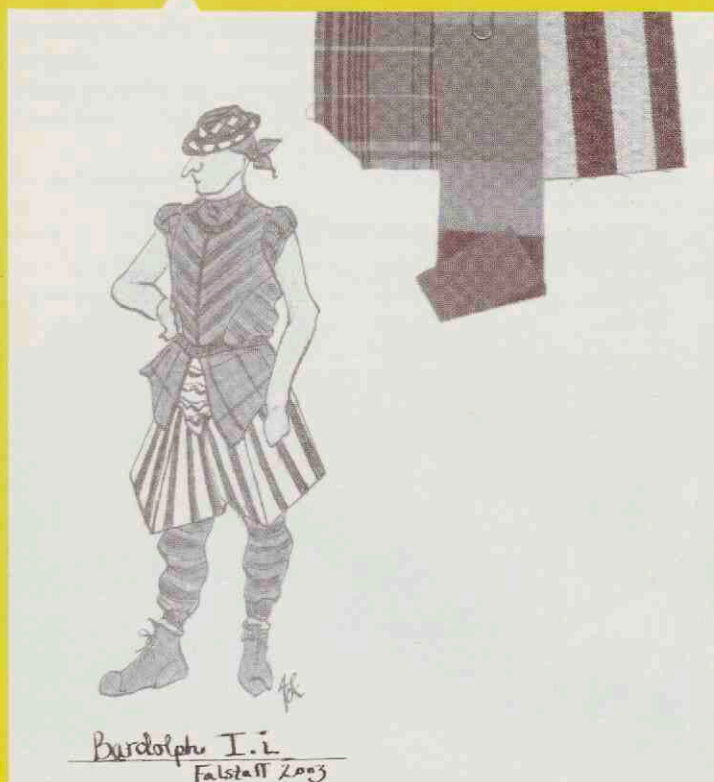
[Mart Teunis, Geneeskunde]

Als je vertraging hebt, kom je nooit een conducteur tegen.

[Jaap Reijneveld, Geneeskunde]

De menselijke stem is de meest elegante trilling.

[Michiel Hochstenbach, Wiskunde]

Het verdwenen museum

Natuurhistorische verzamelingen 1750 – 1850 Tentoonstelling in het Universiteitsmuseum

Van 11 april tot en met 17 augustus 2003 is in het Universiteitsmuseum de tentoonstelling Het verdwenen museum, natuurhistorische verzamelingen 1750-1850 te zien. De verzamelingen zijn rond 1800 door Utrechtse verzamelaars bijeengebracht voor het onderwijs aan de Universiteit Utrecht. In de expositie worden prachtige collecties exotische vogels, opgezette zoogdieren, fossielen, skeletten en menselijke preparaten getoond.

De verzamelingen zijn vanaf de 18^e eeuw gebruikt om colleges op de universiteit te illustreren. Omdat er toen geen fotografie bestond, was het erg belangrijk om uitleg te geven aan de hand van objecten. Hoogleraren werden zelfs verplicht om verzamelingen aan te leggen en sommige hoogleraren werden juist benoemd omdat ze een bijzondere verzameling bezaten!

Vanaf het midden van de 18^e eeuw waren de verzamelingen niet meer willekeurig bij elkaar gebrachte rariteiten, maar werden ze geordend volgens de indeling die Linnaeus van de natuur had gemaakt.

In de tentoonstelling staan bijzondere collecties van Utrechtse verzamelaars centraal. De nadruk ligt op Bleuland, De Fremery en Van Lidth de Jeude, maar ook van enkele andere verzamelaars zijn topstukken te zien.

De tentoonstelling geeft een beeld van het verzamelen in de 18^e eeuw. Er werd toen nog geen onderscheid gemaakt tussen biologie en geneeskunde. De natuurhistorische collecties bestonden dan ook uit een grote variëteit aan prachtige en bijzondere objecten.

De tentoonstelling is een bewerking van de tentoonstelling 'Het verdwenen museum', die in 2001 in Teylers Museum in Haarlem te zien was.

Tot en met 17 augustus kunnen bezoekers bijzondere verzamelingen exotische vogels, zoogdieren, fossielen, menselijke en dierlijke preparaten bewonderen.

Universiteitsmuseum
Lange Nieuwstraat 106
3512 PN Utrecht
tel.: (030) 253 8008.
Bereikbaar met bus 2 vanaf
Centraal Station.
Geopend di t/m zo van
11.00 tot 17.00 uur.
Toegang tot 18 jaar 2 euro,
Volwassenen 4 euro. Pas 65+,
CJP 3 euro. U-pas 50% korting.
MJK en studenten, medewerkers
en alumni van de Universiteit
Utrecht: gratis.
www.museum.uu.nl

Virtuele vitrine

Sinds kort kunt u op het web de Virtuele vitrine bezoeken. In deze digitale tentoonstelling worden hoogtepunten uit de bijzondere collecties van de Universiteitsbibliotheek Utrecht getoond. Van elk item is een afbeelding met een uitvoerig bijschrift opgenomen. Het vermaarde Utrechts Psalter heeft in de Virtuele vitrine een ereplaats gekregen. Verder zijn er spotjes gezet op rijk verluchte getijdenboeken, zeldzame incunabelen, unieke geschriften van Utrechtse geleerden, cartografische meesterwerken en nog veel meer.

De Virtuele vitrine is te bezoeken
via <http://vitrine.library.uu.nl>

Ambulatorium

Het Ambulatorium is het hulpverleningsinstituut van de Faculteit Sociale Wetenschappen. Het ambulante aanbod richt zich op psychodiagnostisch onderzoek, kortdurende of langer durende behandelingen, begeleidingen en coaching op het terrein van de hulpverlening aan kinderen, jeugdigen en volwassenen.

Bij het Ambulatorium werken psychologen en pedagogen die als hoogleraar, docent of onderzoeker verbonden zijn aan de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht. Naast de volwassenenafdeling is er een afdeling Kinder en Jeugdigen.

De afdeling Kinderen en Jeugdigen houdt zich bezig met psychodiagnostisch onderzoek van kinderen en jeugdigen, met advisering, behandeling en begeleiding van kinderen, jeugdigen en hun ouders of verzorgers en met advisering van leerkrachten. Behandeling kan inhouden: gedragstherapie, mediatherapie, waarin het kind behandeld wordt via de ouders, speltherapie en gezinstherapie. Ook worden leerkrachten en remedial teachers begeleid bij het invullen van een handelingsplan. De afdeling richt zich op hulpvragen betreffende de sociale en emotionele ontwikkeling, de cognitieve ontwikkeling en leerproblemen, gedragproblemen, opvoedings- en gezinsproblemen. Er vinden ook intercollegiale consultatie en second opinion onderzoek plaats. Een bijzonder aandachtsgebied binnen de leerproblemen is dyslexie.

Aanmelding bij het Ambulatorium voor diagnostiek en/of behandeling geschiedt op eigen initiatief of na tussenkomst van een andere hulpverlenende instantie.

Voor meer informatie:
Ambulatorium (H169)
Afdeling Kinderen en Jeugdigen
Heidelberglaan 1
3584 CS Utrecht
tel.: (030) 253 4462
fax: (030) 253 4466
e-mail: AmbuSecr@fss.uu.nl

Een keuze uit de Bijzondere Collecties van de Universiteitsbibliotheek Utrecht

'Verhogen van de dijken is een mogelijkheid om ons te beschermen tegen de zee, maar we moeten ook rekening houden met een verhoogde druk van het grondwater. Volgens mijn berekeningen is er dan geen pomp meer aan. Niet de mens en zijn (bouw)wensen moeten het ordenend principe zijn, maar het grondwater zelf. Als je een parkeergarage bouwt op een plek waar kwelwater naar toestroomt, dan creëer je feitelijk je eigen probleem. Het lijkt logisch, maar de ervaring leert dat er nauwelijks naar gekeken wordt.'

[Hoogleraar Geografische Hydrologie
Marc Bierkens in de Telegraaf]

'De beelden van mooie vrouwen zijn in duizendtallen om ons heen. Voor hun 17de hebben Amerikaanse meisjes al 250 duizend commerciële boodschappen gezien, waarvan 9 procent expliciet over schoonheid gaat. Er valt niet aan te ontsnappen. Ze worden ook steeds perfectter door belichting, make-up en het retoucheren van beelden. En nu dringen de mooie vrouwen ook tot nieuwsprogramma's door. Daar kun je natuurlijk niet veel aan doen, maar het maakt de wurggreep wel groter. Jonge meisjes raken geobsedeerd door hun uiterlijk. Ze meten hun waarde af aan hun fysieke aantrekkelijkheid.'

[Psycholoog en onderzoeker Liesbeth
Woertman in de Volkskrant]

'Ik probeer nu aan te tonen dat de enorme winsten op de beurzen gewoon niet kunnen. Haast, hype en hebzucht waren de steekwoorden in jaren negentig. Die moeten hoognodig plaatsmaken voor zorg, zakelijkheid en zekerheid.'

[Hoogleraar Financiering Arie Buys
in het Utrechts Nieuwsblad]

'De meeste gezondheidsadviezen die huisartsen geven tijdens een consult gaan het ene oor in en het andere weer uit. Meer dan de helft van de patiënten vergeet de medische informatie vrijwel meteen na het consult. Wat zij wel onthouden, wordt meestal niet goed begrepen. Ik leg de schuld voor het onbegrip bij de huisartsen. Die zouden zich beter moeten concentreren op het geven van goede voorlichting.'

[Onderzoeker Roy Kessels in het
Algemeen Dagblad]

Alumniservice

Museumnacht Utrecht 21 juni

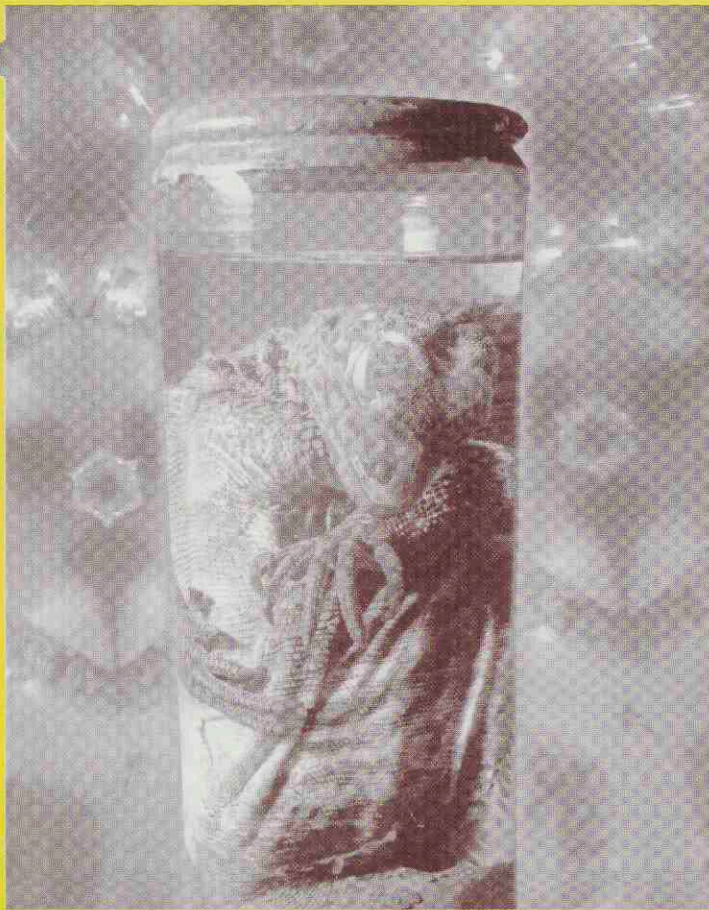
Freakshow in het Universiteitsmuseum

Vrouwen met baarden, Siamese tweelingen, kerels met drie koppen; vroeger waren het vaste ingrediënten van iedere Oudhollandse jaarmarkt of zigeunerkermissis. Het Universiteitsmuseum blaast deze oude tijden nieuw leven in. Speciaal voor de Museumnacht Utrecht op 21 juni tovert het museum zich voor één avond om tot rariteitenkabinet.

Als het maar gek, afwijkend, raar of vreemd is; 'freakshow' luidt het thema waarmee het universiteitsmuseum deelneemt aan de Museumnacht. Dat betekent onder andere dat de vreemdste objecten uit de vaste collectie een plaats krijgen in de vitrines. Verhalenvertellers brengen de bizarste vertellingen uit hun repertoire ten gehore. Beneden is de Hubrecht tentoonstelling 'Een kwartje voor een embryo' te zien. Zigeunermuziek en los rondlopende freaks zorgen voor een passende sfeer. Ook zijn er waarzegsters en goochelaars aanwezig. In de tuin leiden gidsen bezoekers langs de vreemde dieren die er wonen. Daarna is het oncomfortabel uitrusten met ietwat vreemde cocktails op spijkerbedden. Voor wie dat nog niet diep genoeg gaat: er is een artiest die ter plekke piercings en tatoeages zet...

De Museumnacht gaat niet uit als een nachtkaars. Als de musea hun deuren sluiten, start in het gebouw van het **Utrechtsch Studenten Corps** een spetterende afterparty.

Andere deelnemers aan de Museumnacht zijn: het **Academiegebouw**, Centraal Museum, de Nicolaïkerk, Stadsschouwburg Utrecht, Aboriginal Art Museum, Architectuurcentrum Aorta, Tivoli, de Domkerk, BAK, Museum Catharijneconvent, het Utrechts Centrum voor de Kunsten en het museum van het Utrechtsch Studenten Corps. Er is ook een buitenprogramma: bezoekers kunnen genieten van een huiskamer op het Domplein – compleet met banken, muziek en kunstenaars. Museumbus, paardentram en rondvaartboot vervoeren bezoekers door de rood verlichte binnenstad. Gidsen loodsen mensen langs 'verborgen plekken' in Utrecht.

Kijk voor meer informatie over programma, prijzen, kaartverkoop en het laatste nieuws op: www.museumnacht.nl

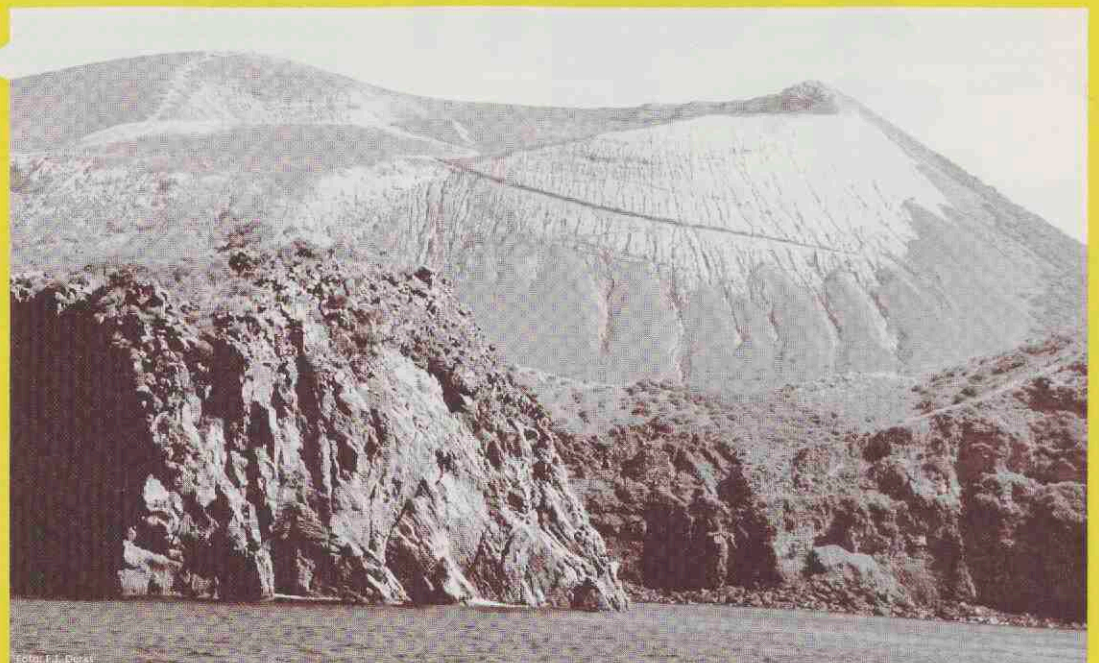
Vulkaanexpeditie naar Italië

Een excursie naar de actieve vulkanen van Italië. Dat kan in de eerste weken van september, onder begeleiding van geologen van de Universiteit Utrecht en Boris Behncke, vulkanoloog en ETNA-specialist van de universiteit van Catania op Sicilië

Wie actieve vulkanen van dichtbij wil bekijken en meer wil weten over de achtergrond van vulkanisme, kan zich inschrijven voor een vijftiendaagse reis naar Italië. De volgende vulkanen gaan we bekijken en beklimmen: La Solfatara, Monte Nuovo, Vesuvius, Stromboli, Monte Pilato, Vulcano en Etna. De beklimming van vulkanen, met name van Stromboli en Etna, vraagt natuurlijk wel een redelijke conditie van de deelnemers! Er worden ook archeologische en culturele stops gemaakt: we bezoeken onder andere Herculaneum, Pompeji en Syracuse. Een voorlopige schatting van de kosten: € 1500,- /1600,- per persoon, inclusief vlucht, vervoer ter plaatse, verblijf op basis van logies/ontbijt,

deskundige begeleiding. Op zondag 31 augustus 2003 is een kennismakingsbijeenkomst voor deelnemers gepland. Deze excursie wordt – op persoonlijke titel- georganiseerd door Boudewijn 't Hart, medewerker van de faculteit Aardwetenschappen.

Neem voor meer informatie contact op met Boudewijn 't Hart: tel.: (030) 253 50 14 (werk) tel.: (030) 220 55 92 ('s avonds) fax: (030) 253 5251 e-mail: b.thart@geo.uu.nl

HOVO Utrecht

Nieuwe cursussen

HOVO Utrecht organiseert in 2003-2004 bijna zestig cursussen over uiteenlopende onderwerpen. Een cursus bestaat meestal uit acht wekelijkse colleges van twee uur, zonder tentamens. U kunt de cursusgids aanvragen bij het secretariaat, telefoon (030) 253 34 83, of inzien op www.hovoutrecht.nl.

Bij Hoger Onderwijs voor Ouderen ligt de nadruk niet op de leeftijd van cursisten, maar op de kwaliteit: de cursussen worden gegeven door ervaren docenten en hoogleraren van universiteiten en hogescholen in de regio Utrecht.

De zomeracademie, 7 tot 10 juli

Van 7 tot 10 juli 2003 biedt HOVO Utrecht iets nieuws: de 'zomeracademie', met zeven lezingen van twee uur (incl. pauze) door vooraanstaande wetenschappers:

- Prof. dr. W.A. Wagenaar, psycholoog en bekend getuige – deskundige in vele processen, spreekt over de feiten in rechtzaken
- Prof. dr. F. van Oostrom, neerlandicus en universiteitshoogleraar UU, heeft goed en slecht nieuws over de hedendaagse leescultuur
- Prof. dr. P. Schnabel, socioloog, directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau, onderzoekt wat er toch aan de hand is in Nederland
- Prof. dr. P. 't Hart, historicus en emeritus hoogleraar Utrecht Studies, vraagt zich af, hoe goed 'de goeie ouwe tijd' was
- Prof. dr. H. Becker, socioloog en emeritus hoogleraar van de UU, bekend van het onderzoek naar

generaties, bespreekt visies op de voorbije eeuw

- Drs. C. Staal, conservator van het Museum Het Catharijneconvent, geeft een inleiding op de komende tentoonstelling over Pracht en praal van de paus.
- Prof. dr. W. Hoekstra, decaan van de faculteit biologie, bespreekt of het DNA onderzoek ons dichterbij een antwoord heeft gebracht op de vraag, wat leven eigenlijk is.

U kunt u opgeven voor elke lezing apart. De kosten per lezing zijn 7 euro, inclusief koffie of thee. Voor een folder over de zomercursus kunt u het secretariaat van HOVO Utrecht bellen: tel.: (030) 253 34 83.

Voor meer informatie
HOVO Utrecht
tel.: (030) 253 34 83
www.hovoutrecht.nl

Generatie 2003

Vijf eerstejaars studenten Culturele Antropologie. Locatie: het plein voor het Willem C. van Unnikgebouw in De Uithof, vroeger bekend als Trans 2. Waar wonen de studenten, wat zijn hun plannen voor de zomer en hoe ziet hun leven eruit over vijftien jaar?

Daan Kleinveld (21) woont in een groot monumentaal kantoorpand in Zwolle. Zijn favoriete plek in Utrecht is het Oude Pothuis. Als alles financieel meezit, reist hij deze zomer met drie vrienden naar Lapland om het Noorderlicht te zien. Over vijftien jaar doet hij iets tegen oorlog.

Roeland Hop (20) woont in Utrecht; zijn favoriete plek is het pleintje achter Parnassos. Als SARS daar niet uitbreekt, wil hij op vakantie naar Thailand. Over vijftien jaar werkt hij in de Boliviaanse jungle.

Nicole van de Berg (19) woont in Utrecht op kamers, maar is ieder weekend in Nijmegen voor haar werk. Ze heeft een hekel aan café De Beurs. Deze zomer gaat ze met haar vriendje op Lanzarote genieten van zon en natuur. Over vijftien jaar helpt ze kinderen in Zuid-Amerika.

Sinan Cankaya (20) komt uit Nijmegen. In Utrecht is Havana zijn favoriete plek. Deze zomer gaat hij werken in een Frans hotel of niksen aan het strand in Turkije. Over vijftien jaar werkt hij bij de VN, bij voorkeur als diplomaat.

Tessa Diphooorn (18) woont in Dordrecht. Haar favoriete Utrechtse plek is Tivoli. Voor de zomer heeft ze spannende plannen: een maand naar Portugal met twee vriendinnen. Het wordt een culturele vakantie, maar ze verheugt zich ook op feesten en strand. Over vijftien jaar is Tessa diplomaat.

NIEK PAS

Imaazje!

De verbeelding van Provo (1965-1967)

PROVO: THE IMAGE GAME (1965-1967)

Imaazje! De verbeelding van Provo 1965-1967

Provo is een van de bekendste protestbewegingen in de jaren zestig. Deze groepering is nog altijd omgeven door smakelijke verhalen, mooie herinneringen en steeds verder uitdijende mythes. Maar uitgebreid historisch onderzoek naar dit spraakmakende verschijnsel is nog nooit verricht. Imaazje! voorziet in deze lacune. Aan de hand van de achtergrond en de netwerken van twee toenmalige hoofdrolspelers, Rob Stolk en Roel van Duijn, schetst Niek Pas een fascinerend beeld van het ontstaan en de ontwikkeling van Provo - in Amsterdam, maar ook in Maastricht en België. Aan de hand van allerlei bronnen laat hij zien hoe de provo's voortdurend de aandacht van de oude en vooral de nieuwe media wisten te verkrijgen. Door de combinatie van gerichtheid op televisie, het opvoeren van straattheater (happenings), ludieke acties en het tarten van het gezag had Provo een grote aantrekkingskracht op zowel de babyboomgeneratie als ook oudere activisten, journalisten en intellectuelen. Maar Provo kreeg ook buiten Amsterdam, in de provincie en over de grens, navolging met haar kritiek op de samenleving en haar idealen voor een betere toekomst.

Meer info: www.wereldbibliotheek.nl

'Geen inkomstenbelasting of gij dood'

Wie mocht denken dat het bedreigen van politici een modern verschijnsel is, heeft het mis. Ook in de negentiende eeuw waren politici hun leven niet zeker. Johan Rudolf Thorbecke werd in 1863 met de dood bedreigd, en in zijn laatste levensjaar 1872 ontving Thorbecke nogmaals een briefje met de tekst: 'Geen inkomstenbelasting of gij dood denk daarover na.' De norse staatsman, vooral bekend als architect van de grondwetswijziging van 1848, riep kennelijk uiteenlopende reacties op, van doodsdreiging tot genegenheid: bij zijn begrafenis werd er geapplaudiseerd! Kennelijk ook al niet alleen van deze tijd.

Met het verschijnen van deel zeven van de Briefwisseling van Thorbecke (de jaren 1862 - 1872) is een groot project, waarbij de UU nauw betrokken was, afgerond. Op de bezorger van de correspondentie, de Utrechtse historicus Gerard Hooykaas, wordt druk uitgeoefend om ook een biografie aan de staatsman te wijden. Maar Hooykaas heeft tot nu toe 'nee' verkocht. Het is te hopen dat hij van inzicht verandert, want de liberaal Thorbecke, een van onze grootste staatslieden, verdient zo'n monument.

Achter de stugge politicus blijkt een romantische ziel schuil te gaan. Hij adoordeerde zijn negentienjarige jongere echtgenote Adelheid Solger, die hij tijdens een uitgebreide studiereis in Duitsland in de jaren twintig had leren kennen. Zelfs op hoge leeftijd (Thorbecke was 74 jaar toen hij stierf), bleef hij haar aanspreken als 'mijn allerliefst, zoet, engelachtig wijfje'. Toen zij in 1870 stierf was Thorbecke een gebroken man. Aan het einde van zijn leven was Thorbecke nog tweemaal minister van Binnenlandse Zaken. [AH]

G.J. Hooykaas (red.) *De briefwisseling van Thorbecke, deel 7. Rijks Geschiedkundige Publicatiën - Instituut voor Nederlandse Geschiedenis. SDU, Den Haag, 2002. Prijs: €35.*

Onverpoosd proeven ontwikkelen

Een kleurrijk man als de Utrechtse hoogleraar astrofysica Marcel Minnaert (1893-1970) leent zich bij uitstek voor een biografie. Met het boek 'De rok van het universum' van de hand van Leo Molenaar is die onlangs verschenen. Er waren veel zaken in Minnaerts leven waarvoor hij wilde gaan, en dan ging hij onstuutbaar: de Vlaamse kwestie, het pacifisme, het humanisme, de didactiek van de natuurkunde, de zonnephysica. 'Een goudmijn voor elke biograaf', zo noemt Molenaar de levensloop van Minnaert. Als auteur van *De Natuurkunde van 't Vrije Veld*, drie lijvige boekwerken, heeft Minnaert zich onsterfelijk gemaakt.

Het toegankelijk maken van de wetenschap was een passie van Minnaert, blijkens bijvoorbeeld zijn bemoeienissen met de oprichting van de universitaire lerarenopleiding. Al in 1923 betoogde hij dat ouders en leraren hun telgen moesten aansporen om 'metalen plaatjes, brillenglazen, magneetjes, spijkers, touw, spiraal-

veren, eindjes kaars, spiegeltjes, sigarendoosjes, naalden, kartons en kurken' te sparen, omdat 'al die waardeloze dingen een waar instrumentarium van natuurkundige materialen' konden opleveren.

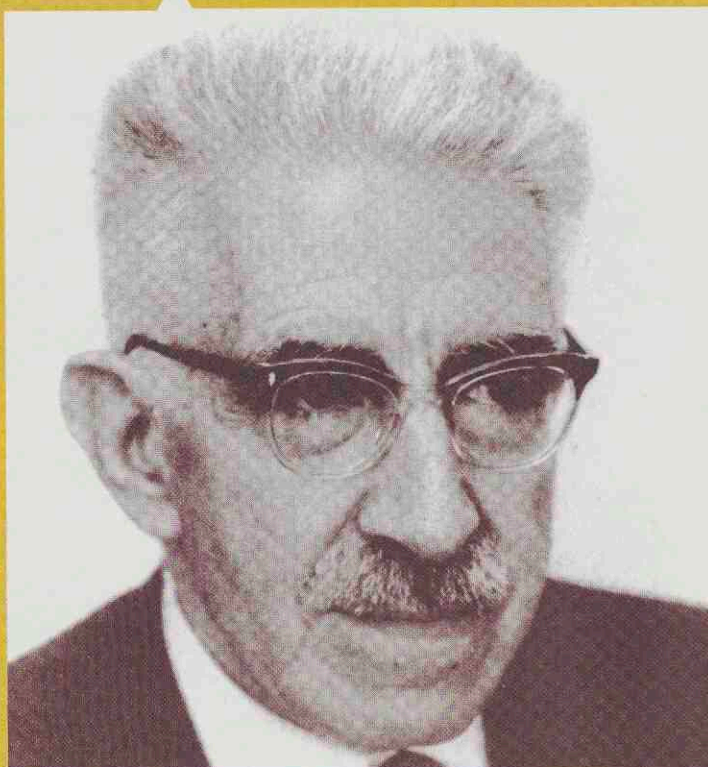
Minnaert had na de Eerste Wereldoorlog zijn geboorteland België moeten ontvluchten. Hij was betrokken geraakt bij de Vlaamse Beweging, die Vlaanderen wilde afscheiden van Wallonië en die zich beijverde om van de Universiteit de Gand een Nederlandstalige instelling te maken. Om dat doel te bereiken schuwde hij zelfs samenwerking met de Duitse bezetter niet. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was van dit soort 'Germaanse sympathieën' overigens weinig meer te merken. Integendeel: Minnaert sprak zich meermaals uit tegen de Jodenvervolging (met name toen zijn collega Leonard Ornstein slachtoffer van deze politiek werd), en hij belandde uiteindelijk als gijzelaar in St. Michielsgestel. Zijn wetenschappelijke arbeid bij de Utrechtse fysici Julius en Ornstein verliep dermate voortvarend

dat vanuit de VS fors aan hem getrokken werd om een hoogleraar te komen vervullen aan de Universiteit van Chicago. Minnaert zette onmiddellijk stappen die hem in Utrecht uiteindelijk een hoogleraarpositie in de astronomie opleverden, waarna hij zich metterwoon op Sonnenborgh kon vestigen, de sterrenwacht op het Lucasbolwerk.

Na de oorlog ontpopte hij zich tot een fanatiek pacifist, die twee jaar voor zijn overlijden in 1970 nog meeliep in een Vietnamdemonstratie. Hij was een maatschappij-hervormer met veel oog voor kansarme studenten en wetenschap-en-samenlevingsvraagstukken. Het was dan ook wel te verwachten dat Minnaert na zijn overlijden niet gecremeerd of begraven werd, maar dat zijn lichaam beschikbaar werd gesteld aan de wetenschap. [AH]

Leo Molenaar. *De rok van het universum. Marcel Minnaert, astrofysicus, 1893-1970.* Uitg. Balans. Prijs: € 35,-.

M. Minnaert. *De Natuurkunde van 't Vrije Veld (driedelige cassette).* Uitg. Thieme/Meulenhof. Prijs: € 140,90.

Marcel Minnaert

Oproep aan de lezer

Illustrer 32 verschijnt op 3 september 2003. Reacties, suggesties en ingezonden mededelingen kunt u toezenden aan de redactie voor maandag 7 juli 2003. De redactie houdt zich het recht voor ingezonden mededelingen te weigeren of in te korten.

Redactie-adres

Illustrer Postbus 80125, 3508 TC Utrecht
tel.: (030) 253 26 51 fax: (030) 253 36 85
e-mail: illustrer.redactie@csc.uu.nl
voor adreswijzigingen: illustrer.redactie@csc.uu.nl

Colofon

Illustrer 31, jaargang 7, juni 2003

Illustrer is een gezamenlijke uitgave van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsfonds, in samenwerking met faculteiten en verenigingen.

Illustrer verschijnt vier keer per jaar en wordt toegezonden aan afgestudeerden van de Universiteit Utrecht in een oplage van 60.000.

Hoofdredacteur:

Twan Geurts
Redactie: Armand Heijnen, Jacomijn Timmermans, Sylvia den Hengst (eindredactie)
Redactieadvies: Arjan Kors, Hendrik Spiering, Youetta Visser
Redactieraad: Piet van Asseldonk, NOS eindredactie; Jenny Huttinga, communicatieadviseur woordvoerder RET Rotterdam; Joop Kessels, directeur communicatie UU; Maarten Prak, hoogleraar UU Geschiedenis na de Middeleeuwen; Frieda Pruijm, redacteur Opzij; Arie Smit, directeur TeleacNot.

Aan dit nummer werkten verder mee:

Bas Haring, Frans van Mieghem, Carina Nijssen, Hanne Obbink, Wijbrand Schaap, Paul Schnabel, Chiara Soldati, Jurgen Swart, Johan Vlasblom, Kees Volkers.
Foto's: Marijn Alders, Maarten Hartman, Ivar Pel en anderen
Foto omslag: Ivar Pel
Illustraties: Marco Faassen
Ontwerp en opmaak: WRIK (BNO), Utrecht
Druk: Brouwer Rotatie
ISSN: 1338-4703

Voor toezending is gebruik gemaakt van het alumnibestand van de Universiteit Utrecht.

© Universiteit Utrecht

Illustrer, periodiek voor alumni van de Universiteit Utrecht. Overname van artikelen is - met bronvermelding - toegestaan. Het U-blad stelt op verzoek van de redactie eerder in het U-blad verschenen artikelen en illustraties beschikbaar aan Illustrer.

Mieke Heijerman: 'Auralezen doe je met je ogen dicht!'

De zisprong
Opmerkelijke loopbanen

Een liefdevolle bron

Ze groeide op in een gereformeerd nest in de Achterhoek en viel tijdens haar studie aan de Universiteit Utrecht van haar geloof. Mieke Heijerman (42) heeft nu een praktijk als personal coach en auralezers en werkt aan een boek over haar belevenissen.

'Ja, nu ik dit zo vertel, voel ik de sceptische blikken van al die mensen van de universiteit wel weer. Het is altijd moeilijk om uit te leggen wat aurareading precies inhoudt. Feit blijft dat iedereen het kan leren, al heeft de een meer talent dan de ander, net zoals de een muzikaler is dan de ander. Daarom noem ik het geen bovennatuurlijke gave, alsof het niet natuurlijk zou zijn. Kijk maar eens naar ouders en kinderen. Kinderen voelen drommels goed aan wanneer er iets mis is met hun ouders, en omgekeerd ook. Die gevoeligheid kunnen we alleen kwijtraken als we ouder worden.'

'Sinds ik in Utrecht ben komen wonen heb ik een lang groeiproces doorgemaakt. Ik kwam als Aaltens meisje naar Utrecht om de secretaresseopleiding te doen. Ik had alleen Havo. Door wat ik meemaakte als secretaresse werd ik steeds feministischer. Op de studentenvereniging waar ik lid van was, SSR-NU, liep ik warm voor een grotere rol van vrouwen binnen de kerk. Iemand zei tegen me, dat ik dan zelf theologe moest worden om de kerk van binnenuit te

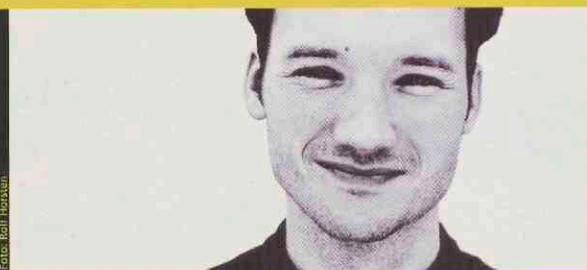
veranderen. Ik heb toen, naast mijn werk in een gereformeerd jeugdcentrum, in één jaar mijn atheneumdiploma gehaald en heb in twee jaar Grieks en Latijn geleerd. Maar tijdens mijn studie ging ik steeds meer twijfelen, eerst aan de kerk en later ook aan het christelijk geloof. Als je streng in de leer bent opgevoed is het heel wat om erachter te komen dat de bijbel niet meer is dan een toevallige verzameling verhalen en mythes. Het veilige gevoel van het geloof was een fictie. In een sociologisch boek wordt elk geloof een 'Hemels Baldakijn' genoemd, dat je beschermt tegen de regen van verleidingen buiten. Door mijn studie kon ik dat baldakijn van buiten bekijken en zag dat het alleen maar een paraplu was.'

'Een vriendin deed een cursus auralezen en wilde op mij oefenen. Ik vond het wel spannend en merkte hoeveel inzicht het opleverde in mijn persoonlijke ontwikkeling.

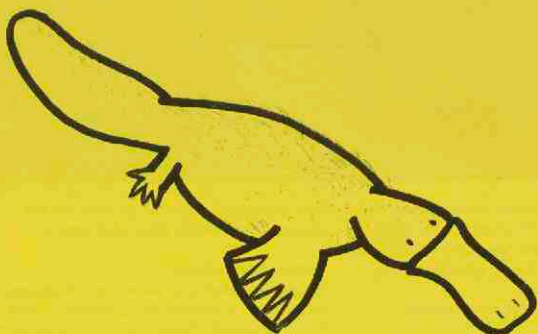
Daardoor ben ik het zelf ook gaan doen. Ik heb inmiddels voldoende ervaring om te zeggen dat ik er goed in ben. Let wel: ik ben en blijf een nuchtere Achterhoekse. Auralezen is een kwestie van geconcentreerd gebruik maken van je intuïtie. Er is niets zweverigs aan. Je stelt je volledig open voor informatie over de ander terwijl je al je oordelen over die ander achterwege laat. Dat lijkt moeilijk, maar het is echt te leren. De informatie komt van wat ik 'een liefdevolle bron' noem. Dat zou je een soort god kunnen noemen, maar deze past een stuk beter bij mij dan de gereformeerde god uit mijn jeugd.'

[Wijbrand Schaap]

Illustrer zoekt alumni die een opmerkelijke zisprong maakten: Illustrer.redactie@csc.uu.nl

Column Bas Haring

Vragenschap

Als middelbare scholier werkte ik bij een kleine buurtsuper waar ik zelf kon bepalen hoe ik de winkel indeelde. Dat was soms lastig, want waar moesten de hoestpastilles? Bij de dropjes, of bij de geneesmiddelen aan het andere eind van de winkel? Ik wist het niet en zat met m'n handen in het haar. Alsof er sprake was van een echt probleem.

Maar het werkelijke probleem was dat ik dacht dat zo'n indeling echt was. Ik dacht echt dat de hoestpastilles bij de ene categorie hoorden of bij de andere. Alleen wist ik niet bij welke. Ik realiseerde me onvoldoende dat de indeling in dropjes, geneesmiddelen, zuivel, groenten, wasmiddelen enzovoorts slechts een menselijke poging is om de winkel een beetje overzichtelijk te maken. Zonder zo'n indeling wordt de winkel een puinhoop en kun je je weg er niet vinden.

En wetenschap is net zo iets als de indeling van een supermarkt: een indeling van de werkelijkheid in voor mensen relevante hokjes. Hokjes waartussen min of meer logische consistente verbanden bestaan. Maar die hokjes zijn niet per se echt. Wetenschap is een menselijke poging om de wereld een beetje overzichtelijk te maken en te kunnen begrijpen.

De vraag of een vogelbekdier 'echt' een zoogdier is, of eigenlijk een vogel, is van dezelfde orde als de vraag of hoestpastilles 'echt' geneesmiddelen zijn, of eigenlijk dropjes.

Reageren? Illustrer.redactie@csc.uu.nl

